

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . K 180—	celoletno K 240—
polletno „ 90—	polletno „ 120—
3 mesečno „ 45—	3 mesečno „ 60—
1 „ 15—	1 „ 20—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje, Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poštnina plačana v gotovini.

Ministrski svet za cono B.

Beograd, 8. oktobra. Na včerajšnji ministrski seji se je vršila obširna debata o plebiscitu na Koroškem, osobito za priprave v coni B. Na predlog ministra za socialno skrbstvo dr. Kukovca je ministrski svet dovolil Nemcem v coni B različne socialne in ekonomske olajšave in koncesije. Vlada je pripravljena dati občinam osobito pa Celovcu najširšo samoupravo. Uradniki bodo sprejeti v našo službo, prevzeli se bodo upokojenci, vdove in sirote in sicer po sedanjih za nje veljavnih predpisih. Nemcem v Coni B se zagotovijo narodnostne šole in se jim nudijo velike finančne ugodnosti, tako da bodo prebivalci cone B polnopravni in lahko zadovoljni naši državljani. Ministrski svet je pooblastil dr. Kukovca, da izdela podrobne predloge, ki se bodo odobrili v prihodnji seji ministrskega sveta.

Pred Koroškim plebiscitom.

Na nebu je dan, nad gorami je dan, a zarjo zakriva nam jata vran... o, rada bi orle prevarila, za solnce jih prevarila — zaman: sokoli in orli vedo, da je dan!

Župančič.

Kakor nežna, koprneča nevesta na poroko, pripravlja se slovenska Koroška takozvanega pasa A na glasovanje. Nadela si je belo obleko nedolžnosti, ponižnosti. Mirno, ali samozavestno bo stopila pred altar domovine, izrekla bo tiho, toda odločno usodni »da« in za vekov veke se bo spojila z Jugoslovanom, s kojim jo družijo ljubezen že stoletja in stoletja. — Ni bila z rožicami poslana pot njenega dosedanjega življenja: njen delež je bilo zaničevanje, preziranje, trpljenje — ena sama velika solza žalosti. Minulo je. Izza gora ji vstaja zarja sreče. Se na tej zadnji, svečani poti ji mečejo bodeče trnje pred noge mesto mehkih, duhtečih cvetk, ali ona koraka s ponosom, povzdignjeno glavo proti cilju. — Zdi se mi, da vidim in čujem iz veličastne Pagliaruzzi-Foersterjeve pesmi »Ljubica« nepregledni zbor zlobnih žensk, ki stoje ob straneh ceste, po koji se vije slovenska svatovska družba, »premikajo stare čeljusti«, stezajo dolge zelene jezike, obrekujejo, sikajo, lajajo in lajajo... Svatje z nevesto se pomikajo dalje in dalje, in v očeh jim gori pogum: mi gremo naprej, mi gremo naprej — mi strelci.

Trinajst stoletij so Nemci tlačili in drobili slovenski narod na Koroškem, a zdrobili ga niso. V svetovni vojni so mu grebli globok grob, pa so sami padli vanj. Prišlo je odrešenje jeseni 1918, ali ne po-

polno. Dne 10. septembra 1919 so sklenile zmagovite države in premagana Avstrija mirovno pogodbo, ki določa, da se pozove prebivalstvo »celovške kotline«, da z glasovanjem označi državo, h koji se naj po njegovi želji priključi to ozemlje, to je, ali k Jugoslaviji ali k Avstriji. In tako se je odredilo v delu tega ozemlja, v pasu A, ki ga upravlja naša država, glasovanje na dan 10. oktobra. Po pogodbi mora biti glasovanje svobodno, brez pritiska in tajno. Dobro. Prosto nemških okov in verig se je naše ljudstvo probudilo, narodno zavedlo. Na številnih shodih se je glasno in jasno izjavilo za Jugoslavijo. Tu poseže vmes Glasovalna komisija v Celovcu. Odredila je, da se odstrani demarkacijska črta, ki je ločila pas A od pasa B. Vdrli so zopet v naše kraje bivši nemški in nemškomisleči učitelji, sodniki, žandari, folksverovci in tolovaji izza maja 1919 in razna sodra iz Celovca. Prišel se je nemški teror. Da prevrajajo javno mnenje, očitajo Nemci slovenski upravi in slovenskemu zavednemu ljudstvu nasilno postopanje po znani prislovi: »Rečem ti, da mi ne porečeš. In glasovalna komisija in ostali krivo informirani, nam neprijazni svet jim verjame. Slovenec — terorist! Vprašam vas: Kdo je s koli in noži pobil našega orožnika Petra Karbona v Malem Št. Vidu? Nemčurska druhal na dan, ko so se celovski izmečki v avtomobilih prevažali po naši zemlji. Kdo je požgal na dan slovenskega tabora v Velikovu pri zavednem Slovincu Francu Vedeniku v Čačah pri Važenberku? Kdo je vpepelil dom pri Miglarju v Tinjah? Kdo je s kamenjem napadel naša dekleta v Apačah pri Galiciji in nevarno ranil

učiteljico Ježovnik? Kdo je čelo razbil slovenskemu fantu v Lovankah pri Dobri vasi, kdo je vršil službo vaškega nočnega čuvara? Kdo je zavratno napadel slovenskega pismonošo Lončarja v Sinči vasi in mu do kraja pokvaril itak bolno oko? Kdo je težko ranil našega orožnika v Kamenu pri Škocijanu? Kdo je vdrl v slovensko gostilno v Dobri vasi in hišo po tolovajsko oblegal baš na dan, ko je moralo vse naše nekoroško orožništvo oditi in sta ostala za stražo za cel okraj samo dva neizkušena orožnika? Kdo je našega fanta v Trušnjah zabodel iz zasede? In kdo je v Sinči vasi istotako iz zasede napadel slovenskega fanta Franca Križnika, mirno idočega domov? Nemci in po Nemcih najete, podkupljene propalce. In to niso vsi slučaji. In kje, kdaj in koga so napadli in nevarno ranili Slovenci? Niti en slučaj ni znan. Slovenec pozna le pest in k večjemu gorjačo, pa še to samo tedaj, če je izzvan. Vprašam vas, kje je teror. Predrznji hinavci, ki zvijate oči in zavete na pomoč entento, ki ste jo še včeraj psovali in ki jo boste jutri napadli zopet z orožjem, če vam bo le dana prilika. In ko ste videli, da niti z najhujšim terorjem ne uklonete naših ljudi, pričeli ste s podkupovanjem: sladkor, petrolej, sol, usnje in drugo robu, ki ste si jo nabavili za ententne groše, da olajšate bedo svojemu ljudstvu, ste dovažali v naše kraje iz beraške Avstrije. Naše ljudstvo pozna nemško prazno mavho in se smeje celovskim »dobrotam«. — Preplavili ste naše kraje z lažnjivimi zelenimi letaki najpodlejše vsebine. Izbirati je treba med Jugoslavijo in Avstrijo, vi Nemci pa na sleparski način varate glasovalce, da znači bela glasovnica SHS, zelena pa »nedeljeno Koroško« in vas je sram izpregovoriti ime »Avstrija«. In ko so vam odrekla vsa sredstva, pozvali ste v deželo krive preroke v podobi dveh propalih bivših duhovnikov, zloglasnega Fajnika in Križaja, da za Judežve srebrnike sejeta luliko med vernim ljudstvom. — Tako delajo Nemci pred nosom glavne plebiscitne komisije in pred nosom okrajnih plebiscitnih komisij.

Pod takimi okolnostmi se bide glasovalni boj na Koroškem. Seveda tudi mi ne držimo križem rok. Vsak udarec se parira na primeren način. Naše vrste so štete in stoje neomajno... Vera v zmago je prešinila vsa srca. Navdušenost je ne-

popisna, razpoloženje sijajno. Žene, dekleta so trdne kot skala. Vi nezadovoljenci, mallkontenti in godrnjači, pridite se sem učiti domovinske ljubezni v teh težkih dneh... Orglje bučijo, topiči pokajo, mlade deklice sipljejo po beli cesti, svatje prihaja-

jo iz cerkve — poroka je končana. Zmaga je naša. Pozdravljeni bratje in pozdravljene sestre onkraj Karavank!

V. Podjurski dolini, 6. okt. 1920.

A. Z.

Dva zgodovinska dneva.

(10. oktober 1920 in 9. oktober 1336.)

V zgodovini najdemo časih čudne kombinacije, da padajo odločitve glede dežela, glede vladarskih hiš, glede oseb in drugi dogodki zgodovinske važnosti na dneve in leta, ki se zde po svojih številkah v nekaki zvezi med seboj. Iz teh slučajnih dejstev se je razvilo nekako zgodovinsko praznovanje, igranje z letnicami in dnevi. Sem bosta spadala tudi dan, ko je Koroška definitivno pripadla Habsburžanom, avstrijskim vojvodom, kar se je zgodilo dne 9. oktobra 1336 in dan, ko se je ista Koroška po svojem velikem delu za vselej odrekla Avstriji in stopila zopet v vrsto svojih bratov na jugu, katerim je pripadala, predno so ji zavladovali tuji nemški mogotci. Samo na kratko in v širokih potezah naj opišem predzgodovino onega 9. oktobra 1336.

Na Koroškem, Kranjskem in Tirolskem je vladal Henrik Koroški, ki je imel hčer Margareto (takozvano Maultasch), žensko z zelo moškimi nagnjenji in navadami. Ta Margareta je bila poročena z Janom Henrikom Luksemburškim, mlajšim sinom Jana Luksemburškega, češkega kralja. Jan Henrik, Margaretin mož, je bil še skoro otrok in prav nič ustvarjen za zakonskega krotilca razuzdane Margarete, vsled česar je bilo na dnevnem redu, da njegova žena ni posebno spoštovala zakonske zvestobe. Hudo je na bolelo oba sosedna Habsburžana, Albrehta II. in Otona, da se nista mogla polastiti dežel Henrika Koroškega, s katerim sta bila nekoliko v sorodu. Dosegla sta sicer od tedanjega nemškega cesarja Ludvika Bavarskega, da je postavil razsodišče sedem mož, ki naj bi izrekli pravico obeh Habsburžanov do dežela koroškega vojvode, kar je to razsodišče tudi v resnici

storilo, toda v tako dvoumni besedah in tako zavito, da se nikdo ni spoznal v tem prečudnem dokumentu. Sedaj je bila zmešnjava popolna. Na eni strani sta imela Habsburžana v rokah pismo, da bosta ona podedovala koroške dežele, na drugi strani pa jima je poroka koroške Margarete prekrizala račune. Vrh tega pa je še Henrik Koroški aprila meseca 1335 umrl. Kaj je bilo storiti? Margareta je bila nezadovoljna na svojih mladim možem, ki ji ni zadosti vestno izpolnjeval zakonskih dolžnosti, zato je ni bilo težko pregovoriti, da bi se ločila od svojega moža. Cesar Ludvik Bavarski je tudi potegnil s Habsburžanoma in Albreht II. in Oton sta zasedla Koroško in Kranjsko, dočim je Tirolska še ostala Margareti in njenemu otroškemu možu, kateremu je takrat prihitel na pomoč njegov starejši brat Karel. Ta starejši brat in oče Jan Luksemburški sta se zvezala nato z Italijani, Poljaki in Madžari ter pričela zaradi Koroške in Kranjske vojno s Habsburžanoma. Bila pa sta poročena. V mru v Anži sta se morala dne 9. oktobra 1336 odpovedati pravici do Korotana, Kranjskega in Slovenske Krajine ter prepustiti dežele avstrijskima vojvodoma Albrehtu II. in Otonu. Ločitev Jana Henrika Luksemburškega od Margarete Koroške se je pozneje na cesarjevo prizadevanje res izrekla in Margareta se je po raznih neprikljih in sitnostih s papežem Benediktom poročila s cesarjevim sinom Ludvikom Brandenburškim. Koroška pa je od takrat imela dvomljivo srečo biti pod Avstrijo, dokler se ni velik del Koroške zopet povrnil v naročje svoje matere in združil z Jugoslavijo, kar se bo zgodilo dne 10. oktobra 1920.

E. V.

Ne pozabite!

Nikdar in nikoli ne pozabi, kdor je Jugoslovan, na Primorsko vprašanje. Če bi hotel, tedaj tega ne more storiti, ker vsaki dan prinaša nove krivice, ki

jih vrše Italijani nad našimi bednimi ljudmi!

Ne pozabite pa tudi, da je Italijan kljub vsej svoji degeneriranosti in

Fr. Ž:

Kraljevič Marko.

»Huit!« mi je zazvižgal založnik, »huit!« hodite z mano, imam idejo!

Založnika jako čislam, pokrovitelj mi je in dobronik. Njegove ideje so izborne, vse mu neso, pod 300 procentov sploh nima idej.

»Kraljevič Marko!« je dejal. »Mladenič, ali ste že čuli o njem? Seveda ste, kdo še ni čul o kraljeviču Marku! Ali pa imamo Slovenci knjigo o njem? Figo imamo! Zato lepo tekaite zdajle z mano, da Vam izročim gradivo — toliko hrvatski nemara že razumete?«

»E!« sem pritril.

»Potem se korenito usedite,« je dejal, »in načekajte hudiča! Do Božiča mora biti spisan, tiskan in v prometu. Tridesettisoč izvodov! Za narod in mladino, kočo in salon, za šolo in župnijske knjižnice! Ni slovenske hiše, da bi smela pogrešati željno pričakovane knjige o najslavnejšem svojem heroju, vzoru in zboru vseh jugoslovenskih vrlin! — Honorar običajen po izročitvi rokopiša.«

Sledil sem mu, pokrovitelju svojemu in dobroniku, v pisarno in prevzel gradivo in še mi je z dobronim podukom odšel predjem za papir, za črnilo in za dve peresi.

Poglavitno snov nameravani knjigi naj bi mi nudile narodne pesmi, teh pesmi je milijon, ne dosti manj, in mi niso docela neznane. Ali ta milijon je bilo treba dati na rešeto in iz nepreglednega izobilja izbrati, kar je bilo najzanimivejšega, da bi čim izdatneje zaleglo dogovorjenemu, bolj skromnemu obsegu knjige.

Z zanimanjem sem se lotil dela, zanimanje se mi je prevrglo v veselje, veselje v navdušenje. Ni minilo osemindeset ur, že mi je bil načrt gotov in nisem mogel drugače in sem letel nad založnika.

»Kaj?« se je hudoval. »Koga? Mene ni doma! In sploh — nimam denarja!«

»Ne, ne!« sem dejal. »Ne tako, pokrovitelj moj in dobronik! Ampak me je zgolj prignalo srce, da Vam čestitam, živio in slava Vaši ideji!«

»Kaj ne, kaj ne!« in mu je mrko lice zopet zasijalo kakor solnca topla obla.

»Kolosalno!« sem dejal. »Kraljevič Marko: poleg križevaških statut najslavnejša literarna prikazna naše dobe! Narod bo zijal! Pa recite, ali ne:«

— Pijana mehana, po naše pijana krčma — tako nekako, kakor je trgovec z vinom vinski trgovec. — Halo! Kdo jaha prek belega Sarajeva? Kraljevič Marko je na viliškem svojem šarcu. Pred pijano mehano ustavi in razjaha. Globoko v tla zasadi koplje, nanj priveže konja, žejen vstopi v krčmo.

— Bom! vrže buzdovan na mizo in sede. Buzdovan iz javorjevega lesa, zalit s svincem, iz suhega zlata so mu peresa na debelem koncu, in tehta med brati dva centa. Krčmarica Mara se kar sesede in ji gre vsa čast, da se zgolj sesede in ne kaj več.

— Ali se kraljevič Marko zanjo sploh ne zmeni, niti ji ne privoščim besede. Le z buzdovanom pred sabo započne pomenek. »Buzdovane,« mu velli, »moj edini up, prinesi vina!«

— Zgane se krčmarica Mara, vstane, gre in prinese vino. Pa ga ni bil kraljevič Marko naročil krčmarici, marveč buzdovanu: — da ga prinesla krčmarica te storila

brez naročila, iz lastnega nagiba. Pa je poznala junaka in njegovo slavo, pa mu prinese kupo, nikdo drugi ne pije iz nje nego kraljevič Marko, in drži kupa zvrhanih dvanaest bokalov.

— Z mezincem jo dvigne Marko, jo dvigne k ustom, jo nagne, na dušek izpije, niti brka si ne zmeči. In koj zopet: »Buzdovane, moj edini up, ožeja sem, prinesi vina!«

Zopet pritrese krčmarica kupo, zopet jo kraljevič vrne vase.

— Pa ni Marko junak, da bi pozabil viliškega svojega šarca. »Buzdovane, moj edini up, vina za šarca!«

— Hiti krčmarica s čebrom, kraljevič Marko napoji žejno žival in kar šarcu ostane, s tem se sebi poplakne junaško grlo. — Kaj? Imenitno! Takega čtiva še ni imela kranjska duša, odkar mu gorice rodé zlahtnega cvička.

»Tako, tako?« je rekel založnik, pokrovitelj moj in dobronik, in si je švigal s prsti po ščetinah pod uglednim nosom.

»No,« sem dejal, »knjiga bo tudi za štajerca. Vsa čast jim! Ga tudi znajo. Vino jim pa rase še močnejše nego Kranicem Kolosalno! —

In plačal ni Marko seveda nič. Kaj bo plačeval, saj ni naročil krčmarici, ampak buzdovanu, z buzdovanom pa že prilično poračunata po svoje.

»Tako, tako?« je ponovil pokrovitelj moj in dobronik. Zdel se mi je malo nervozen, kar mi je bilo jako žal. Zasukal sem govorico in sem dejal, da ni bil Marko samo junaškega grla, ampak mu je služila tudi pest. Kakor našim ljudem. In se mu niti ni bilo treba dosti zamerali: »Dovolj, da ste prerahlo mu nabasali pipo, že Vas je odril na meh in na raznju spekel kakor janjca.«

Dobrotnik moj in pokrovitelj se je pričel razburjati. »Pojte k vragu,« je dejal, »pojte k vragu s svojimi pijanimi storijami, to ni kraljevič Marko!«

»Oprostite,« sem dejal, »tako mi Boga in svetega evangelija...«

»Pustite katekizem! Pojte k vragu!« je kričal. »Ali so take storije za narod in mladino, kočo in salon, za šole in župnijske knjižnice? In imam v žepu že obljubo višjega šolskega sveta, da knjigo kar naposle — prinoči do podrejenim

kljub notranjim neprilicam silen napredek, kateremu smo mi jedva kos. Treba napeti vse sile, da njegovo število premoo izjednačimo z našo idejno potenco.

Zato ne pozabite, da je delo za ureitev naše države, za njen procvit tudi delo za Primorje! Ker jasno je, ko budi dan, da je popolna osvoboditev Primorja mogoča le, ako si ustvarimo močno državnost, ki bo s svojo notranjo silo odstranila umetne meje in priborila vsem svojim svobodo.

Kadar ste najbolj vznemirjeni vsled napak ali nerodnosti brata, naj si tudi upravičeno, ne zabite, da pričakujete od njega, da žrtvuje on svojo kri in svoje življenje, dovršitev zgodovinske naloge naše, našega popolnega ujedinjenja, kar je bistvo primorskega vprašanja. Zato bodi vaša kritika vedno dobrotna, taka ki brata ne odpoči od vas!

Kritika je potrebna, če je njen namen odprava nedostatkov in napak, ker te ovirajo naš razvoj in s tem osvoboditev Primorja. Le rodoljubno delo vršite, če kritikujete, kar je kritike vredno in potrebno. Nad vse škodljiva pa je

kritika, ki sama provzroča razdor in nezaupanje. Spoznajmo se enkrat, da ni svetnika pod solncem in da nima grehov samo brat, temveč tudi mi vsi in sicer v obilni meri. Popravimo najprej pri sebi, potem začnimo pri bratu.

Kličemo vam to danes, ko nastaja čas boja in brezobzirne volilne borbe, da ne pozabite velikih skupnih nalog in dolžnosti! Borba Vaša bo za notranjo uredbo domovine, ki je že svobodna!

Pri tem ne pozabite, da morajo Primorci vstrajati na svoji rodni grudi, kljub vsem nezaslišanim nasiljem, ker le tako nam varujejo naša prava in naše posesti in stoji na strani naše svobode. Ta dolžnost Primorcev nalaga nam dolžnost, pomagati jim kolikor sploh moremo.

Zato ne zabite Jugoslovanske Matice, ki mora postati najjačša opora Primorcev, naša prva narodnoobrambna organizacija!

Ne zabite, da le največja sloga nas vseh spasi Primorje, sloga pri skupnem delu za Jugoslovansko Matico! Zato delajte, agitirajte za njo, vselej in povsod.

Dr. Fr. I.

Kam gre tvoja pot?

Začetek vidimo; kje bo pa konec? Začetek separatizma namreč vidimo. Slovenske države, ki jih je rodila svetovna vojna, imajo vse svoje separatiste. Češka ima svoje Slovence, Poljska dobiva sedaj svoj Poznanj, t. j. nekdanjo prusko Poljsko.

Kako se je iz navidez nedolžnih začetkov razvijal poznanski separatizem, opisuje A. M. v krakovskem Času z dne 15. septembra. V njegovem članku je treba namesto Poznanja povsod postaviti: Ljubljana ali Zagreb, mesto Varšave Beograd pa imamo sliko jugoslovanskega razmer.

V poljsko omenjam najprej, da Poljska razločuje tri dele ali »delnice«: svojo državo: Veliko Poljsko (Poznanj, kneževina poznanska), Malo Poljsko (Galicija) in Kongresovko (Rusko Poljsko z Varšavo).

Separatizem poznanski, izprva samo gospodarski, potem socialen, je kmalu postal tudi političen; vodile so ga izkušene roke voditeljev, ki so ga rabile za strankarsko orodje.

Tla za razvoj so mu bila preugodna. Najpovršnejši opazovatelj je mogel opaziti to ogromno razliko, ki se nahaja četudi le na zunaj med Poznanj in ostalo Poljsko. Požidovanje Galicije in Kongresovke z njih skoro srednjeveškimi geti je budilo odpor in bojazn, da bi ista usoda zagrozila tudi kneževini Poznanjski; kaos, nered, cel vrsta resničnih bolehalosti v novo se snujoči državni mašini, vsa ta se je primerjalo z urejenimi razmerami poznanskimi, razburjali so se ljudje na verižništvo, tatvine in zlorabe, ki uničujejo življenje »Poljske« in vse to se je generaliziralo na vsakega Poljaka iz »Varšave«. Ločitev Poznanjske od ostale Poljske in od sodelovanja v njenih skupnih naporih je provzročila, da se Velikopoljski vobče ne čutijo odgovorne za to, kar se godi v Varšavi v centralni vladi. Lomijo roke nad pravico agrarne reforme, a pozabljajo, da so velikopoljski poslanci vsi brez izjeme za njo glasovali; kritikujejo neusmiljeno in nekritično »varšavsko«: vlado, postopajoč z njo kakor s tujo, vsiljeno, dasi so poznanski poslanci enako kakor drugi imeli vpliv na nje nastanek itd. Ker so končno Kneževino doslovno zalili došleci iz Malepoljske in Kongresovke, ki so seboj prinesli ne baš vselej pozitivne življenjske navade, so nejevoljno na njih gledali kot na nepotrebne in sitne goste in po njih so sodili povprek vse, če jih tudi niti niso videli. Popraviti te nazore ni bilo mogoče, ker se ljudje niso vobče zganili za granico svoje pokrajine ali so potovali najdalje v Varšavo v kakih javnih zadevah, ker se širše niso udeleževali splošno-političnega življenja. Koncentriranega v Varšavi, so začeli čitati le klerikalnega »Kurjera Varšavskega« in konzervativno »Rzeczpospolitą«.

Pa sva se pogodila na 83. Dobro! Ali ga pa ni prineslo drugo jutro navsezgodaj k meni in se mu je tako mudilo, da ni utegnil potkati in je kričel zbežala žena pod posteljo, ker si je baš krpala nogavice.

»Slišite Vi,« je rekel, »tiste Vaše pijane storije o Marku — govoril sem s predsednikom gostilničarske zadruge — kraljeviča Marka izdam v dveh izdajah, eno, kakor sva se zmenila, za narod in mladino, skratka za filistre, drugo pa takšno, kakor ste pripovedovali od pijane mehane in tako naprej.«

»Velja!« sem dejal. Naklonjeno me je poteptal po ramli. »Da Vas bo pisanje vsaj veselilo...«

Pritrdil sem, da me bo. »... in zato: honorar običajni.« Zdal me je imel kujon in se mu nisem mogel umakniti.

Dražilo pa me je in sem dejal, naj nikar krivo ne sodi kraljeviča Marka, ki je bil hkrati zgled in vzor najslajnejše zmernosti. Kadar sta vkupe večerjala z ostarelo majko, drugega jima ni prišlo na mizo nego kruh in ovčji sir ali kruh in luk in nikdar nič vina ali vinu podob-

negi, dasi sta bila Veličanstvo in Visočanstvo.

»Hui!« je zazvilgal in šel in se niti ni poslovil. In se ni poslovil, ker je čez pičlo uro zopet pridrvel in ni bilo to pot čeni več treba pod posteljo.

»Halo! Vi! Založimo še tretjo izdajo, izdajo za abstinentne: z lukom, z ovčjim sirom in z vodo iz studenca, naj živi abstinenca, hola-dri, hola-dri!«

Moj založnik ima ideje. In lahko poročam, da pripravljamo za Božič poleg že omenjenih treh izdaj še nadaljnje izdaje Kraljeviča Marka, prirejene po vzpodbudi in z ozirom na posebne potrebe in namene:

Kriminalističnega seminarja našega vseučilišča, društva slovenskih katehetov, pevskega omladja »Kovačeva Mica«, jahalnega kluba »Štibalca« in vodstva naše komunistične stranke.

Meni je prav. Ako se cene posebno ne izpremenijo, upam, da si za Božič kupim par čevljev.

nega in psihičnega ravnotežja, iz tiste »Regehmässigkeit«, ki mu je postala druga priroda in brez katere izgublja možnost pravilne sodbe o stvarih ter se ne ume snajti celo v najbolj malenkostnih zadevah. Ni se torej čuditi, da ta separatizem vobče ne vidi, kaj se godi za kulisami in ne opaža prikritega cilja vsega tega gibanja...

Zanetila je poznanski separatizem konservativna poljska Endecija (Narodna Demokracija), da bi dobila v njem orožje za strankarski boj. Začetek je bil — nedolžen; le gospodarski momenti so baje bili merodajni, a konec je bilo postavljanje samostalne armade...! Agenti imajo dobro psihologijo.

Na Poljskem je končno misel celokupnosti nadvladala, vsaj kar se tiče slovite armade. Poljski člankar končuje s tolažilno opombo: »Pa nastopila bo velikopoljska mladina, ki je v glavnem nasprotna geslom, vladajočim med starejšimi...«

Ali se jugoslovanski separatisti zavedajo, kam gre njih pot?

Politične vesti.

—Ministrski svet. Včeraj je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 10. do 13. Na tej seji so se reševali tekoči posli in vprašanja, ki se tičejo zunanje in notranje politike.

—Sestavljanje volilnih okrajev. Beograd, 8. oktobra. Državni odbor je pri sestavljanju list predsednikov volilnih okrajev in dolocitvi mest naletel na velike težave, ker mu manjkajo podatki iz posameznih pokrajin. Državni odbor je zahteval od posameznih pokrajinskih vlad, da dobi potrebne informacije, kar pa se doslej še ni zgodilo. Ko bodo informacije pravočasno dosele, bo končal državni odbor svoje delo do 12. t. m.

—Volitve v Dalmaciji. Predvčerajšnjim se je vrnil iz Beograda narodni poslanec dr. Smolaka. Izvedel bo organizacijo za volitve. Kakor se čuje, bo v prvi vrsti vršil pogajanja z raznimi političnimi skupinami za skupno izvenstrankarsko listo.

—Ministrski svet proti nepotrebnim pritožbam. Beograd, 8. oktobra. »Politikar« javlja, da se je razpravljalo na zadnjem ministrskem svetu o obširnem protestnem memorandumu, ki ga je poslal predsednik pokrajinske vlade za Slovenijo dr. Brejc centralni vladi radi budgeta, doklad na državne davke, postopanja na carinarnah itd. Ministrski svet je na svoji seji sklenil, da ne svetuje predsedniku pokrajinske vlade za Slovenijo dr. Brejcu, naj vrši svojo dolžnost in naj z vpisiljanjem takih memorandumov ne krši sam državne avtoritete. Ministrski svet je obsodil tudi ton tega memoranda.

—Odklona na Srbiji spoznana? Politika javlja: V informiranih krogih so slišali trditve, da je tudi oni del odklonine, ki bi jo imela dobiti Srbija, postal sporen. Zdi se, da naša zavezanka Francija in Anglija, ki sta svobodno podpisala sporazum o odklona, sedaj zavzame, da mi sami pristaneemo na zmanjšanje odstotkov. Zaradi tega je pozvan v Beograd g. Bošković, predsednik reparacijske komisije v Parizu.

—Italijani v Dalmaciji. Pred nekaterimi dnevi je odšlo iz Zadra v Obrovac 500 vojakov s 16 vozovi municije. Ljudje prihajajo iz okupiranih krajev, pripovedujejo, da tamošnja okupacijska oblastva pripravljajo potrebno za vojaške napade.

—Italijanski socialisti v Rusiji. Na seji socialističnih odposlancev, na kateri je bil sprejet dnevni red glede sovjetske Rusije, je razpravljajl generalni tajnik splošne delavske zveze Tarragona o ruski metodi za sovjetske volitve in o industrijskem položaju Rusije. Povedal je, da se tehniki proti sedanjemu režimu. Izrekel je svoje obžalovanje zaradi objave Leninovega pisma, v katerem se graja italijanska splošna delavska zveza, ker je ostala zveza amsterdamski internacionalci. Ko je govoril Bombacci, je izjavil Dugani, da je bilo napačno, da se je zbudil italijanskim delavcem vtis, kakor da bi bilo na Ruskem vse dobro. Izrazil

je svoje pomisleke glede uvedbe sovjetskega ustroja v Italiji.

Vitez Volpi je bil v Beogradu kot odposlanec italijanske vlade v jadranskem vprašanju. Ta Volpi je bil v Črni gori. Zvit in spreten je kakor mačka, mešisto, kar je slovenskega, sovraži in mrzi. Tako ga opisujejo možje, ki ga dobro poznajo. In takega človeka je izbrala in poslala italijanska vlada v Beograd! Se vidi, da dela s samimi zvijačami in grdo nas hoče ukantiti Ali se bomo pustili? Menda ne!

—Poljska in Madžarska. Haller se je izrazil napram varšavskemu porečevalcu lista »Az Est«, da sta Madžarska kakor tudi Poljska potisnjeni med ruskega in nemškega orjaka. Zveza, ki bi držala obe imenovani sili v ravnotežju, bi bila v interesu obeh držav. Na severu naj bi obstajala ta zveza iz Poljske in baltskih držav, na jugu pa iz Rumunije, Bolgarije, Turčije, predvsem

pa Madžarske. Pokroviteljstvo nad to zvezo bi prevzela Francija. Na ta način bi postala zveza mogočna in odločujoča sila v Evropi. Poljska ne bo nikdar vodila Madžarski sovražne politike. Predpogoj kooperacije med Poljsko in Madžarsko pa bi bila pogodba med Madžarsko in Rumunijo.

Wilsonov odhod s predsedniškega mesta Zedinjenih držav komaj pričakujejo Italijani. Zato pa se jim nič ne mudi s pogajanj, češ, počakajmo tudi to, da odide Wilson. Saj ni treba, da se reši jadransko vprašanje že v oktobru. Počakajmo! Francija je sedaj na strani Italije, Anglija se ne bo dosti vmešavala; če pa morda obe izrečeta svoje desinteresanje in odpade Amerika, potem bo šele osaben Italijani Italijani čakajo, ker hočejo pričakati čase, v katerih bi bili mi brez vsakega visokega zaščitnika!

— * —

Telefonska in brzojavna poročila.

RAZMEJITEV Z BOLGARSKO.

—d Beograd, 8. oktobra. K razmejitvi z Bolgarsko je odpoval na mejo kot jugoslovanski član komisije vojvoda Stepanović. Govori se, da bo trajala konferenca dva dni, tako, da bo v osmih dneh Caribrod že naš.

POLITIKA MALE ENTENTE IN FRANCOZI.

—d Pariz, 8. oktobra. (Havas) Francosko-romunski komite je dal na čast Take Jonesca diner. Ministrski predsednik Leygues je poslal tja zastopnika. Predsednik zborničnega odseka za zunanje stvari Barthou, ki je predsedoval, je izjavil, da mu ugaja politika, katero namerava izvajati mala entente in katero je obrazložil Take Jonescu. Ta politika stremi za tem, udejetviti eno samo entento, ker države male entente ne morejo drugače čutiti in delovati, kakor države velike entente.

ZELEZNISKA NESREČA PRI BENETKAH.

—d Benetke, 8. oktobra. Nocoj je trčil vlak, ki vozi iz Benetk v Bologno na lagunskem mestu v vlak, ki vozi v Milan. Osem oseb je mrtvih, veliko pa poškodovanih.

—d Benetke, 8. oktobra. Število oseb, ki so se smrtno ponesrečile pri zadnji železniški nesreči, znaša po dosedaj došlih poročilih 23.

TRI ČETRTINE DRŽAV IMAJO PRIMANKLJAJ.

—d Berlin, 8. oktobra. Po poročilu lista »Deutsche Allgemeine Zeitung« iz Bruslja ugotavljajo poročilo prve komisije finančne konference, da računajo tri četrtine na konferenci zastopanih držav s primankljajem v državnem gospodarstvu. Zadolženim državam se morajo v svrhu konsolidacij dovoliti vse mogoče olajšave. Komisija je izrekla željo, da bi se svet zveze narodov kar najprej z raznimi vladami pogajal glede splošne omejitve oboroževanja in da bi vlade opustile vse odredbe, ki zakrivajo prebivalstvu gospodarski položaj. Poročilo komisije se bavi naposled z vprašanjem dovolitve kredita in z najrazličnejšimi oblikami kredita.

NEMŠKI PRIMANKLJAJ.

—d Berlin, 8. oktobra. (Dun. kor. ur.) Na včerajšnji seji državnega zbora se je razpravljalo o proračunu državnih ministrstev, državnega kancelarja in državne pisarne. Finančni minister dr. Wirth je podal pregled o finančnem položaju Nemčije in naznanil, da znaša ves primanklaj za leto 1920 67 milijard mark.

STAVKA NEWSKIH SOL NA ČESKEM.

—d Praga, 8. oktobra. »Prager Abendzeitung« javlja, da so pričele stavkati nemške šole na Českem. Vse nemške šole v republiki so zaprte.

ANGLEŠKI POMORSČAKI IN PLOVBA.

—d London, 8. oktobra. (Wolff) Na letnem zborovanju angleških pomorščakov se je včeraj naznanil izid glasovanja zaradi podržavljenja plovbe in pridružitvi k delavski stranki. Predlog glede podržavljenja plovbe je bil odklonjen s 16.188 glasovi proti 5097 glasovom, 3788 jih ni glasovalo. Pridružitve k delavski stranki je bila sprejeta s 13.091 glasovi proti 6515 glasovom; 5000 jih ni glasovalo.

UNICENJE DIPLOVH MOTORJEV.

—d Augsburg, 8. oktobra. (Wolff) Te dni je prišla k ravnateljstvu aug-

burško-nitnberške tvornice za stroje ententna komisija, da bi popisala Dieslove motorje. Vodja komisije je izjavil, da se morajo vsi Dieslovi motorji, ki se nahajajo v Nemčiji, uničiti. To baje zato, da se prepreči, da bi se Dieslovi motorji uporabljali še kdaj za Učolne. Ravnateljstvo je izjavilo, da se bo z vsemi močmi uprlo uničenju motorjev. Odposlanstvo nameščencev in delavcev dotične tvornice je odpovalo v Berlin. Da stopi v stik s merodajnimi državnimi oblastmi in s kongresom obratnih svetov. Tudi člani ravnateljstva so se peljali v Berlin, da o tem razpravljajo z vlado. Govori se, da se bo tudi diplomatsko nastopilo zoper uničenje Dieslovih motorjev.

V AVSTRILI SE SME ZASTRUP-LJATI.

—d Dunaj, 8. oktobra. 19letni dijak Girotti, ki je 4. aprila t. l. hotel zastrupti Bela Kuna, se je danes zagovarjal pred porotniki. Bela Kun je bil tedaj interniran v Steinhofu na Semeringu; Girotti pa mu je prinesel zastrupljenega pečiva. Girotti je obtožen, da je polzkušal izvršiti zavratni umor. Iz obtožnice je razvidno, da je bil toženeo v službi madžarske državne policije in da je imel nalogo, onemogočiti Bela Kuna beg. Obtoženo pravi, da se ne smatra krivega. Porotniki so ga obsodili samo radi ogroženja osebne varnosti. Zapor, ki so mu ga prisodili za to, je obtoženeo že preстал v preiskovalnem zaporu.

SPORAZUM MED ANGLEŠKIMI RUDARJI IN LASTNIKI.

—d London, 7. oktobra. (Reuter) Pri porazgovoru z voditelji rudarjev jim je Smille nasvetoval, naj se pri glasovanju izrečejo za sprejetje ponudb delodajalcev kot provizornih odredb. Ostali naj bi tri mesece na svojih mestih, potem bi se dose-gel za rudarje zadovoljiv sporazum.

POLJSKA IN LITVANSKA.

—d Kovno, 7. oktobra. (Dun. kor. ur.) (Litvanska brz. agentura) Na poziv medzvezniške nadzorovalne komisije v Suwalkih je poljsko poveljništvo ustavilo operacije proti litvanskim obojelnim varnostnim četam.

RUSKA BOJIŠČA.

—d Moskva, 8. oktobra. (Brezlično) Frontno poročilo z dne 7. t. m.: Pri Minsku smo zasedli nove postolance vzhodno od Koldanowa. — Pri Sarnju smo s protinapadom pognali sovražnika nazaj in osvojili Olewsk. Pri Nowograd-Wolynsku bolj s menajajočim se uspehom. Pri Wolnowski smo zasedli več krajev. V odseku Marupol smo dospeli do reke Halček.

PRED KONCEM BOLJSEVIŠKE VLADE.

—d Pariz, 8. oktobra. (Havas) Istei prinašajo izvajanja ruskega poslanika v Parizu Maklakova, ki se je povrnil s potovanja skozi pokrajine, katere je zasedel general Wrangel. Poslanik je povedal, da je dobil na potovanju jasni vtis, da bo boljševiskega režima kmalu konec. Mnogo znakov prerokuje padee moskovske diktature. Nemir in panika vladata v taboru sovražnika, katerega vsak dan bolj zapuščata nado. Boljševiki brez moči motre zmagovite napade Wranglove na rdečo armado. Preverjeni o brezuspešnosti svoje propagande na zapadu, se polzkušajo boljševiki nasloniti na vzhod in na države, ki so nastale po versailliki pogodbi. Njih prizadevanja pa bodo ostala brezuspešna, ako se prepreči njih diplomatska ofenziva in ako se dovrši delo, začeto na bojiščih.

Novinski pregled.

»Freie Stimmen« v Celovcu so priobčile fantazijo nekega Celovčana: Nad Karavankami stoji črni oblaki, zakrili so namah solnce in njihove sence se vlačijo nizdol kot duhovi. Kakor da bi se bile te sence dotaknile moje duše, tako resno zamisljen gledam to tako nenadno izpremenjeno sliko. Kakor da je vse življenje hipoma samro, kakor da bi hodila črna žalost po dolini. Splošen molk. Ali še molčiš, kako boš govoril moj Rož? Tu pa se nad Karavankami razpreje oblaki, topla solčna svetloba se pologa na borovelske hise. Hipoma so izginile sence in kemor seže oko, povsod vihrajo domače zastave in vse se zlati pod toplim solncem... Da, da, nad Karavankami stoji oblaki in sence se vlačijo po dolini. Ali ti oblaki bodo predrti in sence pregnane solnce bo zasijalo in ponosno bo zavihrala domača zastava, naša jugoslovenska, in vse se bo zlatilo v toplem solncu, sredi te svetlobe pa bo plul jugoslovanski beli orol, zagotavljač

rešitev vsem koroškim Slovincem. Svetlo bo dan, ko vstane naš Korotan.

— »Ohror« v Pjerovu piše: Treba je več zmiala za državo, treba je več tolerance, več učinkovitega dejstvovanja, treba je na kratko odločne volje z vseh strani: urediti razmere gospodarstve, socialne, narodnostne in kulturne tako svobodno in tako drage volje, da bi mogel živeti vsak državljani in vsaka državljanka, kakor jima pritiče, pa sta zavarovana pred vsako revolucijo. Kjer ni pritiska, ne more biti odpora, kjer je ljubezen, ne more biti sovraštvo, kjer je gospodarstava svoboda in zadovoljstvo, tam ne more nikdar nastati nevarnost nasilnega socialnega prevrata. Graditi gospodarsko zadovoljstvo po mirni poti sporazumevanja, to je socialna revolucija, o kateri se danes govori. — Lepe besede, ki naj bi padle na rodovitna tla tudi pri nas!

»Volja Rossije« kliče na pomoč Rusiji. Do vsega sveta se obrača, hotel obrniti njegovo pozornost na Rusijo.

Rusija gladije. Ruska mesta umirajo veselo boleznijo in gladi. Glad je vsem evropskim strašnim posledicami je dosegel tudi že vasi, kjer so kmetje še do sedaj razmeroma dobro živeli. Letos je bila še vrhu vsega zlega slaba letina. Blizu se zima, ki bo najstrašnejša izmed dosedanjih zim pod boljševiškim režimom. Ni kuriva, ni hrane. V vprašanju prehrane teh, ki umirajo gladi, ne poznamo ne politike ne diplomacije, mi pravimo, mi kličemo, mi rotimo: Pomagajte Rusiji! Dajte Rusiji jedil. Verujemo, da se bodo v teh strašnih časih, ki jih preživlja ruski narod, dobili ljudje, ki mu priskočijo na pomoč. V baš minolih letih svetovne vojne so se pojavljale nezasišene ljudske grozovitosti, sedaj pa naj narodi dokažejo, da vojna ni ubila vsega človeškega čustvovanja. Svetovna pomoč Rusiji z življenjem in zdravilom, to je problem, ki ga pokladamo pred svetovno demokracijo, da bi ga presodila.

»Schweizerische Republikanische Blätter« prinašajo židovski svetovni program po zapisniku »sveta najmočnejših in najstarejših Sionov« iz leta 1905. V britskem muzeju v Londonu se nahaja tak zapisnik, ki so ga šele letos natančneje preštudirali pri reviziji v muzeju. Omenjeni svet je politična, tajna organizacija židovskega sveta. Deluje za svetovno židovsko gospodarstvo in ima stalne konference o vseh političnih, svetovnih zadevah; tajni sveti obstoje v vseh krščansko-narodnih državah. Glavno svojo silo obračajo na to, da bi se v države zanesle take ideje, ki so praktično izvedene sposobne, da zlomijo moč teh teles. Za najpristopnejše takim idejam smatrajo socialistične mase, ki jih treba korak za korakom vsposobiti za to, da bi razbile organizem držav in napravile pot popolnemu anarhizmu. Potreba je, da ostane ta razvoj v židovskih rokah, da bi se končno ne obrnil proti židom. Narodi ne smejo priti do miru in skrb za svoje notranje zadeve, zato treba vplivati na gospodarstvo, finance, promet in tisk, da se vzbudi medsebojno nezupanje med narodi in se bodo ruvali med seboj. Vodstvo sveta mora biti v rokah »najstarejše inteligence«. Najglavnejši cilj delovanja pa mora biti splošna vojna. Da moremo zagospodariti nad evropskimi narodi, se moramo polastiti držav s pomočjo proletariata, z vladanjem terorja... Vse to se uredi v eni uri.

»Az Embere« se bavi s kandidati za madžarski prestol. Največ jih je iz habzburške rodbine. Razven bivšega kralja Karla prihaja zlasti v poštev njegov sin Oton, katerega priporočata tudi nadvojvodi Friderik in Evgen. Potem sta kandidata tudi nadvojvoda Josef in grof Cray, ki pravi, da je potomec sorodstva z rodbino Arpadov. Nadalje se peha za madžarski prestol sedanji vladar Horthy. O angleškem princu se ne govori več. Druga skupina želi personalno unijo z Rumunijo ali Srbijo. Najmočnejšo pozicijo imajo Karlisti. Govori se tudi o poroki sina nadvojvode Josefa s hčerjo Horthyjevo in mladi mož bi se udeležil bližnje irredentistične vojne, ki bi mu prinesla krono sv. Stefana. Madžarski nacionalisti so večinoma za Horthyja. Kerlisti pravijo, da treba kratkoma pripeljati bivšega kralja Karla na madžarska tla, pa bo njegova navzočnost kmalu rešila kraljevsko vprašanje. Pripravljeni imajo za njegovo bivanje Esterhazyjev grad v Marcellu. — Tisti Madžari, ki mislijo, da jim bodo Habsburgi držali državo po koncu kakor nekdanj, se nahajajo na krivi poti. Ako hoče Madžarska živeti, naj se sprijazni z novimi razmerami.

»Slobodna Štampa« v Beogradu govori o krvavem dokumentu. Nemiri na Hrvatskem so posledica našega strankarskega sistema in ministrski predsednik dr. Vesnić je priznal v Narodnem predstavništvu, da so bili nemiri političnega značaja. Hrvatska zagorska revolta nima socialnega in ekonomskega označaja. Revoltirali so oni elementi, ki so stoletja robovali in prelivali kri za svoje tuje gospodarje. V kaki konsolidirani državi bi bil tak pojav nemogoč. Pred našimi bednimi strankami nima nikdo respektu in naša nesreča je, da se marsikake opozicije proti strankam in njihovi politiki more tolažiti kot opozicija proti celi državi. Hrvatska pobuna nas uči, da je naš strankarsko-politični režim v svojih temeljih razpadel. Ona je konkretni dokaz slabosti tega režima, ona je krvavi dokument: da vitalni interes, državni in nacionalni, zahteva, da vse naše stranke likvidirajo in da prepuste zgradbo države drugim. Strankarska borba je zadobila te dni take dimenzije, da vodilni strank žrtvujejo vsak državni interes potrebi svojih lastnih strank. Krvavi dokument Hrvatske nas svari, da ne nastane vesled destruktivne strankarske agitacije pri volitvah open kaos in prava meščanska vojna. Takrat so živci mase najbolj napeti in vznemirjenost ljudstva je na vrhuncu.

»Pravda« pravi k volilni kampanji. Glede programa za volitve je največjega pomena pojav, da nastopajo vse skupine iz Narodnega predstavništva s parolo narodnega in državnega jedinstva. Doslej je imela tak program in ga dosledno zastopala samo demokratska stranka, kar se ji mora pripisati v največjo zaslug. Ostale stranke ga sprejemajo šele pred volitvami, nekatere z večjo, nekatere z manjšo iskrenostjo. Preobrat se je izvršil radi tega, ker so vsi političarji sprevleli, da se mora računati na narodno zaupanje samo, ako se ima v programu jedinstvo države. Radikalci so prvi ovrgli separatističen program Stojana Protića in velikosrbske ideje neodvisnih svojih frakcij ter se

izrekli za jedinstveno državo. In sedaj celo napadajo svoje zaveznike iz Parlamentarne zajednice. Ali tega ni treba, ker sta tudi drugi dve skupini storili tako, kakor radikalci. Narodni klub v volilni kampanji povdarja jedinstvo, Koroševa klerikalna stranka je tudi izvršila »izpremitbo fronte«. List sodi, da treba te pojave vzeti z rezervno, da utegnejo služiti le svrhi, da bi dotične stranke vjele več mandatov, v ustavni skupščini pa bi se utegnili ti poslanci izneveriti narodovemu zaupanju, verni svojim tradicijam. »Pravda« ima torej malo zaupanja v navedene stranke. No, pravega zaupanja res ne zasluži, ali da bi se zastopniki teh strank mogli tako drzno igrati z narodovim poverjenjem, tega si pa zopet ne moremo misliti.

Neodrešena domovina.

— Goriški občinski svet je dovolil 637.000 lir za popravilo poljskih poti v mestnem obseju, poškodovanih po vojni.

— Promet v tržaskih prostih luhah je silno otežkočen, ker zastajajo naloženi vagoni katerih stranke ne izpraznjujejo pravočasno. Zato je izdana naredba, veljavna od 1. novembra, da se povisajo znatno pristojbine za ležnino v vseh slučajih, ako stranke ne izpraznijo vagonov tekom 10 dni po prihodu blaga.

— »Glasbena Matica« v Trstu je otvorila svojo šolo. Vpisovanje se je zaključilo danes. Poučevalo se bo tudi v spodnji okolici in tudi pri Sv. Jakobu.

— Iz Štjaka na Krasu pišejo: Trgovec je končana, grozje izvrstno, od leta 1874. ne pomnijo, da bi bilo grozje tako zorilo kakor letos. Kapljica bo izborna. Pomanjkovalo pa je dežja.

— Izredno slab kruh imajo v Trstu, kisel je in poln čudnih zmesi. Apropiz, zvejska zadruga napram polemiki v listih zatrjuje, da ona ne oddaja slabe moke. Torej se pa potem, ko je oddana, prav grdo skvari moka in prebivalstvo dobi slab kruh. Zadruga kaže s svojo izjavo na krivce, katere naj se prime, da bo kruh zopet boljši.

Pogajanja z Italijo.

— d Zagreb, 8. oktobra. »Narodno Djelce« javlja iz Beograda:

Včeraj je bila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o direktnih pogajanjih z Italijo. Določeno je, da odpotuje naš zunanji minister dr. Trumbić z ostalimi člani delegacije v San Paolo, kjer se sestane z italijanskimi odposlanci. Giotiti se ne udeležijo pogajanj. Potemtakem se jih tudi ministrski predsednik dr. Vesnić ne udeležijo.

Naše minimalne zahteve bodo naslednje:

1. Reka z luko naj pripade pod pokroviteljstvo zveze narodov.
2. V Istri naj je meja takozvana Wilsonova črta.
3. Vsa Dalmacija z vsemi njenimi otoki vred pripade Jugoslaviji.
4. zahtevamo Skauder, ker je Italija kršila prejšnje dogovore glede Albanije.

Na seji ministrskega sveta se je dosegel popoln sporazum glede inštrukcij, ki se bodo dale našim delegatom. Število delegatov še ni končno uveljavljeno določeno, verjetno pa je, da se udeležijo pogajanj že večkrat imenovane osebe, ki so potrebne pri pogajanjih radi zbiranja statističnih podatkov.

— d Beograd, 8. oktobra. Včeraj je posetil italijanski opravniki poslov našega zunanjega ministra dr. Trumbića ter se razgovarjal z njim nad pol ure.

Italija zavlačuje pogajanja.

Ni se ne mudi, pravilo Italijani, le počakajmo še z jadranskim vprašanjem! Pogajanja bi se imela že začeti, ali ne bo

Protestno zborovanje slovenskega trgovstva in gospodarskih organizacij.

V četrtek, dne 7. oktobra se je vršil v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani množično obiskani protestni shod slovenskega trgovstva in gospodarskih organizacij proti ogromnim davčnim bremenom, ki jih nalaga našemu narodnemu gospodarstvu začasni finančni zakon za upravo leto 1920/21. Shod se je vršil v znamenju ostrega in energičnega protesta. Zborovanju so predsedovali g. Dragotin Hribar kot zastopnik Zveze industrijscev ter podpredsednika gg. Šarabon in Franchetti kot zastopnika trgovskih in obrtniških organizacij. Shoda so se udeležili tudi napredni poslanci dr. Kramer, dr. Puc, dr. Pestotnik in dr. Brezigar.

Po predsednikovem pozdravu je podal veletržec Jelačin obširen referat o splošnem gospodarskem položaju. Referent je v ostrih besedah kritiziral državno finančno gospodarstvo, ki se ne ozira na ljudske potrebe, ampak kar na svojo roko išče pokritja za državne izdatke. Trgovski in pridobitveni stan sta postala brez zaščite v javnosti. Slovensko časopisje brez razlike strank napada neprestano trgovce in zmanjšuje njihov ugled. Referentove besede o slovenski žurnalistiki so bile precej ostre. Vprašanje izvoza, ki je eno najvažnejših vprašanj, je urejeno na popolnoma napačni podlagi. Trgovci so in morajo biti za prosto konkurenco. Osrednja vlada ne pozna razmer v posameznih pokrajinah in odriha naše uradnike od važnih mest. Finančni minister je pravzaprav največji naviljalec cen. Referent je protestiral proti državnemu podpiranju konzumnih or-

— Na učiteljsku v Tolmini se prične šolsko leto 21. oktobra. Dne 15. se prične vpisovanje.

— Goveje meso v Trstu se prodaja: sprednji deli s priklado po 8,60 lir kg, zadnji deli s priklado po 9,80 lir kg, obledje po 11,20 lir kg.

— Dramatični krožek v Ajdovščini je oživel. Postavljen je nov oder in dvorana. Prva otvoritvena predstava bo dne 16. oktobra.

— Neprestano izživajo in dražijo naše ljudi na zasledenem ozemlju. V Sirem gradu v Dalmaciji je mladina pela v Čitalnici in bila čisto mirna. Ko so šli mladenci in dekleta okoli 10. ure domov, so pa vdrli divjaški italijanci v Čitalnico in tam vse razbili, stole, klavir in druge predmete. Italijanski poveljnik se je tačes ponosno šetal pod okni Čitalnice. Lahko je res ponosen na italijansko barbarstvo.

D' Annunzio na Reki in admiral Millo v Dalmaciji izdelujeta in smujeta nove napake proti Jugoslovenom. Admiral Millo bi rad igral veliko vlogo, kakor jo igra D' Annunzio. Sednji je res prislojen ali njegova prislojenost je prislojenost Italiji samo uspehu. V Parizu in Londonu pravijo o D' Annunziju časih, da je ženičalen. Italijanska vlada se navidezno oddaljuje od njega, v resnici pa mu gre na roko in hvali njegovo delo. Zavezniki trpe to, da toliko laže drugodi peharijo Italijo. D' Annunzio in njegov glavni sodružnik Millo pripravljata vstajo in nepokornost vojaštva v okupirani Dalmaciji, na otokih in na vsem ozemlju, ki bi ga Italija morala priznati nam. Vlada v Rimu pravi na primer danes žurnalistom: pogajanja se bodo začela v kratkem. Listi zaročne in zahtevane neizpolnjenosti Italijanske ljudstvo se razburja. Pa si vlada zopet misli: Naj le delata D' Annunzio in Millo, stališče naše delegacije bo pri pogajanjih toliko lažje. Italija zavlačuje pogajanja. Ker se hoče vsestransko oborožiti s takimi razmerami in takim razpoloženjem, da bi mogla upati na največjo popustljivost na jugoslovnski strani! Potem pa bi hotela kar diktirati in jugoslovnska delegacija bi smela pri pogajanjih samo ponitno pokimati in se vdati italijanskim jadranskim zahtevam. Tako mislijo Italijani. Ali mi čujemo in se ne bomo vdati!

— *

jih še. Počakajmo, si mislijo Italijani, da vidimo, kako se razvijejo razmere na Koroškem, kaj bo s cono A? Tam v Celovcu principie Borghese na vse kriplje dela proti Slovincem in Italijani na Koroškem hujskajo in podpihujejo, dražijo in skušajo izvesti velike nemire, vse v to svrhu, da bi se Jugoslavija blamirala s Koroško, kar bi jako prav prišlo Italiji. Ako pa dobi Jugoslavija cono A, potem hoče Italija skrbeti za nered in napade ob tej coni, tako da bi morala Jugoslavija poslati na Koroško obilo vojaštva v svrhu vzdrževanja miru in reda. Tam doli spodaj Albanija, vsa nemirna in vznemirjena, tam gori pa Koroška, istotako v odporu proti Jugoslaviji. To bi se zdel Italiji ugoden položaj, da bi prav peklenško prištila Jugoslavijo v jadranskem vprašanju.

Kje se bodo vršila pogajanja? Meni da vendar ne zopet v Italiji! To bi tako izgledalo, kakor da smo se kar vdati Italiji in da bo dr. Trumbić samo še podpisal našo smrtno obsodbo Svežega političnega ozračja treba okoli pogajanj, zato pa se smejo vršiti samo v kakem večjem nevtralnem mestu, ne pa v kaki zaduhli italijanski vasi, kjer bi se zahtevalo kratkoma pritrdnevalne jugoslovnske odgovore na italijanska vprašanja. Mi zahtevamo od naše vlade, da nikakor ne privoli v pogajanja v kakem kraju Italije. Le ven iz Italije na široko nevtralna tla. In pogajanja se imajo vršiti pozorno in preudarno ob živahnem stalnem zanimanju, ob soudeležbi jugoslovnskega naroda. Le poglejmo, kako se Italijani pripravljajo na pogajanja in kako hoče vsa njihova javnost sodelovati! Jugoslovnska delegacija mora biti istotako krepko oprta na neomajne zahteve vsega jugoslovnskega naroda!

roma znižati na eno četrtino. Isto se zahteva glede piva. Nova trošarina na pivo je produkcijski in ne konzumni davek. Spomenica ostro kritizira obdavčenje razsvetljave s plinom in elektriko, ker grozi ta davek električni industriji. Pri nas nadomeštuje elektrika premog in petrolej, za katero moramo plačati inozemstvu ogromne milijone. Novi davek na razsvetljavo bi po mnenju strokovnjakov podražil konzum električne luči pri 16svetni žarnici za 53 odstotkov, pri 1000svetni pa za 160 odstotkov. Ta davek je davek na civilizacijo. Trošarina na alkohol in alkoholne pijače, ki znaša 80 kron na liter, bo uničila našo špirituozno industrijo, ki izvaža v inozemstvo velike množice alkohola. Trošarina na žganje naj se v Sloveniji izvede tedaj, ko se izvede tudi v Srbiji. Obdavčenje mineralnih voda grozi uničiti naša zdravilišča in je naperjeno v prvi vrsti proti državi sami. Monopol na vžgalice, sol, petrolej in cigaretni papir morajo naše gospodarske organizacije odločno odklanjati. Ta monopol bi oškodoval konzumente z višjimi cenami, nego so v prosti trgovini. Končno protestira spomenica proti razžigljenju užitniške črte v ljubljani in zahteva, da se ta užitniška sploh odpravi, ker ne obstoja v nobenem drugem mestu naše države.

Glasovi s Koroškega.

NEMŠKE NAKANE IN GROZNJE.

Borovlje, 9. oktobra. Volkswhevrovc se zbirajo v Pričah pri Porečah na Vrbskem jezeru, da udero danes ponoči preko demarkacijske črte.

Borovlje, 9. oktobra. Danes je tu veselo razpoloženje. Na trgu igra godba. V Borovljah samih dobe Slovinci najmanj 40% glasov.

Vetrinj, 9. oktobra. Nekemu našemu zaupniku je italijanski major izjavil, da Nemci ne zapuste cone A, ako bi tudi plebiscit bil neugoden za Avstrijo. V slučaju pa, da zmaga, bodo predvsem pobili vse slovensko učitelstvo, ki se nahaja na Koroškem. V Ribnici ob Vrbskem jezeru se je položaj v zadnjem času tako prekrnil, da računajo Slovinci s 50%. V Skofljah je položaj tak, da so ondodni nemurji izjavili, da bodo vsi glasovali za Jugoslavijo in da se sramujejo, da so do sedaj agitirali za Avstrijo. Sličen položaj je tudi v Hodišah.

Celovec, 9. oktobra. Z oziroma vedno bolj grozeč položaj na demarkacijski črti in na dogodke, ki se odvijajo pripravljajo v coni A. je jugoslovnska vojaška oblast odredila vse potrebno, da se prepreči presenečenja. Izvršene so vse tozadevne priprave. Jugoslovnski vojaški ataše pri medzavezniki plebiscitni komisiji je imel sredi dolga razgovor z Ljubljano.

Borovlje, 9. oktobra. V Rožku so aretirali dva Volkswhevrovc, ki sta se vtihotapila preko meje. Eden od njih je lani pri nemški invaziji ukradel 50.000 kron, drugi pa je ustrelil Slovence, kateremu je preje napravil znak na čelu, kje ga bo zadela njegova krogla.

Borovlje, 9. oktobra. V Zrelcu so včeraj aretirali 4 Nemce, ki so se vtihotapili preko meje in so bili oboroženi.

Borovlje, 9. oktobra. Razpoloženje med našimi glasovalci je izvrstno. Naše vrste so tako strnjene da ne izda nobena zvijača. V Rožu dobimo, najbolj pesimistično sojeno, 75% vseh glasov.

Borovlje, 9. oktobra. Danes ob pol 7. zjutraj so pripeljali iz Šmarjete sedem Volkswhevrovc, ki so jih kmetje ponoči vlovili v gozdovih pri Šmarjeti. Konstatiralo se je, da so delavci iz usnjarnje Knoch v Celovcu. Bili so oboroženi. Vsak je imel s seboj en kg slanine, kruha in 200 jugoslovnskih kron. Na Radiše je dospelo ponoči 200 Volkswhevrovc, ki so imeli do 11. ure zborovanje v hiši celovskega profesorja Loisa. V Logovci so prodrli demarkacijsko črto 4 tovrni avtomobili s Volkswhevrovi. 150 Volkswhevrovc se je razkropilo v Logovci, Skoflje, 70 pa se jih je poskrilo v gozdove pri St. Jhu nad Dravo. Iz Vrbe je prodira četa Volkswhevrovc do hotela Excelsior in se posekila v ondodnih gozdovih. Namen imajo udariti na Ribnico. V humberškem gradu se je nastanilo 1000 oboroženih Volkswhevrovc. Vse kaže očitno, da hočejo Nemci preprečiti ljudsko glasovanje na ozemlju severno od Drave med Vrbo in Radišami. Gre za to, da bi obdržali v svojih rokah takozvano Osojnico, to je holma, ki obdaja Celovec.

ZADNJI PROGLAS PLEBISCITNE KOMISIJE.

Celovec, 9. oktobra. Medzavezniki plebiscitna komisija je izdala na prebivalstvo cone A tole proklamacijo: V odločilni uri, ko ste pozvani, da oddate svoobodno, neovirano in tajno svoj glas, ki naj odloči o vaši državni pripadnosti, se medzavezniki plebiscitna komisija, ki ima nalogo, da zbere vaše glasove in ki si je v svesti svoje odgovornosti napram narodom, ki jih zastopa in napram državam, za katere se hočete odločiti, obrača do vas s tem zedinim in slovensim pozivom. Glasovanje je svobodno, to je: nikogar ni treba poslušati, nego svojo vest. Glasovanje je neodvisno, to je: prosti ste vsakega zunanje vpliva in ne smete misliti, da vas veže že dana obljuba.

V imenu demokratskih narodnih predstavnikov je izjavil dr. Kramer, da so glaša z iznešenimi pritožbami glede poslovnega davka in trošarin. Opisal je boj demokratov v finančnem odboru za revizijo proračuna in navedel njih dosežene sklepe, ki bodo pri reviziji proračuna, ki je sedaj na dnevnem redu, najbrže v polni meri upoštevani. Dr. Kramer je nadalje opozoril na težkoče, s katerimi se ima boriti enotna državna gospodarska politika. Te težave je treba premagati z močno jugoslovnsko gospodarsko organizacijo.

Dr. Puc je izjavil, da je državni proračun protizakonit in da nikogar ne veže. Državna uprava, ki nalaga pridobitvenim slojem ogromna in neznosna bremena, ne polaga prav nobenih računov. Izjavil se je proti vsem davkom, ki ne pospešujejo produkcije. Mi nismo separatisti, toda zaklati se pa ne damo!

V živalno debato je poseglo več govornikov, ki so s praktičnimi primerami slikali neizpeljivost in škodljivost novih davčnih predpisov. Na koncu zborovanja sta bili sprejeti soglasno in z velikim navdušenjem politična resolucija z oziroma na naše narodne zahteve pri rešitvi jadranskega vprašanja in spomenica vladi o premetnem davku in o novih trošarinah.

— *

Glasovanje je tajno, to je nihče na svetu ne bo vedel, kako ste glasovali. Komisija, ki je podvzela vse potrebne korake v ta namen, vam to jamči. Kakršnakoli naj bodo plemenita čustva, ki razvnamajo vašo srca, morate vendar uumeti, da je v splošnem interesu in v korist stvari, ki upate, da bo zmagala, ako se ne motita na noben način mir in javni red, ki brez njih ni mogoče misliti svobode, posebno še v trenutku, ko se svoboda izraža v izvrševanju najvišje pravice. Komisija bo storila svojo dolžnost. Pozivlja vas, da storite tudi vi svojo.

Glede prometa se za soboto 9. oktobra in za nedeljo 10. oktobra odreja tole: V pas A smejo prestopiti samo taki ljudje, ki imajo v njem pravico glasovanja. Izkazati se bodo morali medzaveznikiškim oficirjem, ki bodo postavljeni na mejah, ali z glasovalno izkaznico ali s posebno izkaznico, ki nosi pečat medzaveznike plebiscitne komisije. Tako izkaznice se dobe pri sekciji SHS v hotelu Kaiser v Celovcu in pri avstrijski sekciji v hotelu Moser v Celovcu. Na dan glasovanja ne bodo dovoljeni v glasovaliških ali prostorih okoli njih niti govori niti demonstracije z godbo ali na drug način. Glasovalci ali njih pristaši ne smejo priti k glasovanju v sprevidih in vladati mora najstrožji red. Izid glasovanja se bo naznanil čimprej tekom tedna, a ne 10. oktobra.

Borovlje, 9. oktobra. Antantna plebiscitna komisija je v svoji proklamaciji proglasila, da se bo izvršila najstrožja kontrola na meji potom mednarodnih častnikov. V resnici pa se vrši ta kontrola samo proti Jugoslaviji, dočim ni nobenega antantnega častnika na meji proti Avstriji. Vidi se, da antantna plebiscitna komisija nastopa tudi v tem oziroma popolnoma pristransko v korist Nemcem.

NEMŠKE VESTI O PLEBISCITU.

— d Dunaj, 8. oktobra. Današnji dunajski listi so polni vesti o Koroški. »Neue Freie Presse« je posvetila danes Koroški celo številko. List javlja, da sodijo nemški optimisti, da je zmaga Nemcem s 70 do 75% zagotovljena.

— d Dunaj, 8. oktobra. »Berliner Tageblatt« javlja iz Celovca, da je došlo včeraj v Celovec nad 2000 nemških glasovalcev, med temi večinoma iz Nemčije. Današnja »Mittagsztg.« poroča, da je ententna plebiscitna komisija predlagala svojim vladam, naj zasedejo cono A medzaveznikiške čete. Londonška in pariška vlada pa sta to odklonili.

— d Dunaj, 8. oktobra. Današnji »Wiener Mittag« poroča o ustanovitvi posebnih nemških oboroženih tolpa na Koroškem. Iz tega poročila je razvidno, da hočejo Nemci za vsako ceno organizirati poboje in nemire v nedeljo ter preprečiti glasovanje. Odgovornost za to naj bi nosili Jugoslovenci.

— Celovski škof proti generalnemu vikarju v Doberlivi. Generalni vikar je izdal na vernike v coni A razmeram primerno pismo. Radi tega je zarohnel nad njim v vseh nemških celovških listih škof Adam. Pravi, da ni imel pravice generalni vikar, katerega je postavil na to mesto samo radi razmer, prisiljen (postavil bi torej na to mesto rad kakoga Nemca), izdati kako tako pismo. Povprašati bi bil moral poprej svojega škofa, škof pa bi se bil strogo postavil proti njegovemu početju. Posebno ni všeč škofu Adamu, da pravi generalni vikar, da so Srbi pobožen in veren narod ter da so razlike med katoliško cerkvijo in pravoslavno le malenkostne. Tu pa je zopet vzroji celovski škof pa pravi: Kaj, to je malenkost, ako pravoslavni ne priznavajo rimskega papeža. Aha! Papež! Papež je namreč Italijan in nasprotnik Jugoslovanov, zato pa je pokazal nanj škof Adam, hoteč se podobiti kajti gospodom Italijanom. Mislimo pa, da sveta jeza škofa Adama ne bo prav nič hasnila nemški stvari, v katere službo je stopil s svojim javnim protestom proti slovenskemu generalnemu vikarju.

Intelligenci!

Ne samo za poedina velja stavek, vsak je svoje sreče kovač, tudi za celoto, za narod velja v polnem obsegu. Kakor kujemo mi, taka je naša svoboda in kakršni kovači ujedinenja smo mi, taka bo tudi naše bodočnost. In kakor

se zavzamemo za to za Primorsko vprašanje, tako bo tudi rešeno to brezdomno najvažnejše vprašanje.

Kar se tiče našega notranjega življenja so mnenja o načinu dela končno različna. Ne more na biti raznoglasje.

Primorskega vprašanju. Kaj je vsebi na jadranskem problemu je jasno, enako pa ne rabi debate tudi način njegove realizacije.

Treba je propagirati primorsko vprašanje, doma in v tujini, treba agitirati za organizacijo dela in organizacijo izvesti in končno po načrtu vršiti glavno: delati in pripravljati.

Naraven razvoj stvari je, da se izvrši program osvobodilnega dela najprej pri inteligenci, da ona izvede v svojih vrstah organizacijo in potem stopi med narod in konča delo tudi med narodom. Kljub temu pa, da krvavimo že dve leti od globoke primorske rane, je večina naše inteligence še vedno daleč stran od vsega pripravljalnega dela. Moramo konstatirati, da je naša inteligenca apatična, neoprostljivo brezbržna v najvišjem vprašanju.

Jugoslovenska Matica je za to najljepši dokaz. Čela vrsta inteligence še vedno ni njen član. Odvetniki, profesorji, zdravniki, uradniki, učiteljsvo itd. tekmujejo naravnost, kdo pozneje pristopi k njej. V Jugoslovenski Matici sami pa dela le peščica ljudi in nikdo ne podpira iz lastne iniciative njegovega dela. Za boga, kaj je v resnici naše razumništvo tako nezavedno, da se ne zganje, če ga ne suje kdo pod rebra.

Ne delavci in ne kmeti nima takega interesa na rešitvi primorskega vprašanja, ko ravno inteligent. Ta je naravnost direktno na rešitvi zainteresiran. In vendar prednjači ravno inteligent v brezbržnosti.

Gospoda, to stanje se mora končati, brezpogojno končati. Stojimo tik pred pogajanjem in naša agitacija v tujini mora biti že čutna. Mi neizrečeno škodujemo stvari, če ne izrabimo položaja. Zato na delo in propagando naših idej se mora pričeti.

Niti eden, ki je zmožen, da se udeleži te propagande, ne sme manjkati, zato na delo za organizacijo propagande. Nemogoče je vedeti, kdo more in hoče delati. Zato se mora prijaviti vsak inteligent sam in prijavi se naj tja, kamor se mora prijaviti tudi kot član, to je v Jugoslovensko Matico!

ne moka, predložene sodišča, ni bil ugotovljen, ker ni mogel biti.

Razprava proti tolovalom v Kamnici. V četrtek, dne 16. oktobra se vrši pred mariborskimi okrajnimi sodiščem razprava proti napadalcem na Slovence v Kamnici. K razpravi je poklicanih nad 20 prič.

Zavraten napad v Mariboru. Finančni stražnik Juršič se je vrnil pozno v noč v svoje stanovanje na Aleksandrovici cesti nad kavarno Balkan. Na stopnicah ga je neznanec napadel in težko poškodoval na glavi Juršiča so zjutraj našli nezvestnega na stopnišču. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je Juršič izjavil, da je bil napad baje inženiran od njegove ločene žene, ki biva v Gradcu.

Goljufiva amnestija. V mariborsko kaznišnico je prišla pred kratkim brzojavka, podpisana od višje oblasti, s katero se odreja, da se ima večje število kaznivcev na podlagi regentove amnestije takoj izpustiti. Dotični kaznivci so bili imenoma navedeni. Šele po izvršitvi ukaza, ko se je izpustilo kaznjence, se je dognalo, da je bila dotična brzojavka navadna mistifikacija.

Z Viča. Pri nas se opaža zadnje čase živahno gibanje v društvenem življenju. Sokol si gradi svoj lastni dom, ki bo v kratkem gotov in oddan svojem namenu. Velika dvorana bo služila predvsem telesni vzgoji, posvečena pa bo tudi v veliki meri duševnemu kulturnemu delu. Sokol bo prirejal v njej predavanja, dramatične predstave in različne poučne - zabavne večere in vsak član bo našel priliko pomagati graditi in vzdrževati to najnovejšo sokojsko svetilnico. Dramatični odsek Sokola se pridno uri s skušnjami in pripravlja že otvoritveno predstavo. Odsek bo imel veliko konkurenco od strani nasprotnih društev. Katoliško izobraževalno društvo ima svoj oder in v zadnjem času je začela tudi socijalistična »Svoboda« prirejati svoje predstave in videli smo na njenem odru »Favna« in »Cankarjevega« »Kralja na Betajnovici«. Igralci so bili razven par izjem iz Ljubljane; o predstavah se mora reči da sta uspeli le deloma in sicer prva; z drugo pa nikakor ni šlo, ker so se glavne vloge podale baš nasprotno in sicer iz napačnega razumevanja in iz oseb, ki smo jih gledali na odru, ni govoril Cankar in njegova resnica in nauk. Igralo se ni z občutkom, vloge se niso živele, pač pa le šablonsko izpovedale. Upamo, da bo naš sokojski dramatični odsek bolje rešil svoj nalog, ker ima na razpolago dosti dobrih in mladih uči. Samo dela in vztrajnosti je treba in zmaga bo naša na vseh poljih prosvete.

Potrební glazbari. Novoformirana glazba Kosovski divizijske oblasti v Pristini (na Kosovskem polju) prima viši broj glazbarov raznih instrumentov. Nagrada prema sposobnosti do 750 dinara mesečno, stan 1 odelo. Imaju in vidu i raznih postranskih zaslužaka. Ko je voljan primiti se, neka se obrati kapelniku Černia do 12. okt. mi. ovdeje u Ljubljani, Hotel Wilson, soba br. 4, kod kojeg će dobiti potanje usmene podatke, a pošlje ovoga datuma pismeno istom kapelniku u Pristinu.

Popravišamo. V številki z dne 8. m. smo poročali o obsodbi gostilničarke Marije Juvanove na Martinovi cesti št. 26, ker ni imela v svojem lokalu cenika jedil in plač. Bila je zaradi tega prestopka obsodena samo na 100 K globe in ne tudi na 3 dni zapora, kakor smo pomotoma poročali.

Pojasnili! Na pojasnilo pravico ljubnih Primorcev v »Slovenec« z dne 8. t. m. ugotovljamo da g. Fran Puc, poštni odpravitelj in ustanovitelj kluba »Soča« ne reflektira na hvalo, ki mu jo poje omenjeni list. Vsak kdor pozna g. Frana Puca iz Trsta, ve kaj je storil za narodno življenje v Trstu, da bi pa ravno »Slovenec« podčrtaval njegove zasluge, ni potrebno. Gospod Puc bo prej kot slej v klubu »Soča« storil svojo dolžnost.

Učne knjige. Stare predelane Vidrove in Josin - Ganglove učne knjige bodo odobrene v kratkem času, centralni urad v Rimu je zahteval neke male popravke. Dotiskane bodo do sredi novembra. Za sedaj je potrjena in pripravljena le Bandijeva »Zgodovina Italije«. Koncem oktobra izideja mali in veliki katekizem, Zgodbe in Crnivčeve računice pa koncem novembra.

Mariborski volilni imenik. Kakor se je doslej ugotovilo, je vpisanih v volilni imenik za Maribor samo 3391 volilcev, medtem ko bi bilo moralo biti vpisanih najmanj 10.000-12.000. Iz imenika so izpuščene cele hiše, tako na pr. hiša v Melju, kjer biva nad 100 strank. Iz imenika so izpuščeni vsi volilci z nemškimi imeni, pa čeprav so to Slovenci, medtem ko so na drugi strani vpisani v volilni imenik ljudje, ki imajo sicer slovensko ime pa so najzagrizeniji nemčurji.

Dvojina mera. Mariborsko nemško krokarstvo društvo »Šlarafija« ima v Götzovi pivovarni 11 sob na razpolago, medtem ko slovenske stranke ne morejo dobiti nikjer stanovanja. Društvo se bavi poleg običajnih krogarji tudi zelo vneto z nemško propagando. Že pred meseci se je s slovenske strani predlagalo, da naj se to društvo, ki širi nemško propagando, razpusti, a doslej naše oblasti niso še ničesar ukrenile.

Eksplozija v kamniški smodnišnici. Včeraj ob ¼ 12 uro se je zgodila v kamniški smodnišnici silna eksplozija, ki je razdejala en objekt ter povzročila tudi nesrečo. Pri izmenjavanju nekega pokvarjenega strojnega dela se je vnel smodnik, ki ga niso bili odstranili ter je plamen povzročil silne opelkline delavcu Francetu Remsu, delavki Katarini Sitarjevi in nadzorniku Jospu Goltesu. Na delavca Franceta Remsa se je podrl tudi kos zidu ter mu zlomil hrbtenico. Tudi nadzornik Goltes je težko poškodovan, ni pa nevarnosti za njegovo življenje. Prvo pomoč je nudil ponesrečenemu dr. Dereani ter so žrtve pripeljali v Ljubljano.

Pokvarjena moka. Dnevnik »Jugoslavija« in za njim so prinesli še nekateri drugi tujakšnji listi vest, da prodaja mestna aprovizacija pokvarjeno moko v potrdilo tega dejstva se navaja, da je podal sodišču, pred katerim se je moral zagovarjati, nekdanji Zorc zaradi prodajanja pokvarjene moke, izjavo kemiskega preiskovališča. Iz katere je posneti, da je bila moka, ki jo je prodajal Fran Zorc res pokvarjena. Uradno se je dognalo, da Fran Zorc sploh ni prejel v teku zadnjega polletja kakršnekoli moke iz mestne aprovizacije. Dne 23. avgusta 1920 si je kupil tujakšnji molar Rudolf Zorc pri mestni aprovizaciji 10 vreč moke, ki pa ni bila pokvarjena, sicer bi se bil Rudolf Zorc prav gotovo javil na pristojnem mestu. Povzročila ga je huda kamniška eksplozija.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča.

Drama:

Iz gledališke pisarne. Vseled nenadne bolezni gospoda Puttja se v dramskem gledališču izpremeni repertoar: v soboto, dne 9. oktobra za narodov blagor. Red D. Nedelja, dne 10. oktobra Hasanaginica, izven. Ponedeljek, dne 11. oktobra Pygmalion. Red B.

Opera:

Sobota, 9. oktobra: Od bajke do bajke, A. Nedelja, 10. oktobra: Trubadur, izv. Ponedeljek, 11. oktobra: Zaprtlo.

Koncert »Ljubljanskega Zvona« se zaradi koroškega plebiscita preloži na 18. tm.

Mariborski koncert Zlatka Balokovića je sijajno uspel. Koncertna dvorana razprodana. Navdušeni poslušalci se niso hoteli toliko časa odstraniti, da jim je navrgel še deset komadov. Ovačije so se nadaljevale tudi na cesti.

Odbor za Škrabčev spomenik se vsem prijateljem in častilcem rajnega učnjaka p. Stanislava Škrabca najiskrenejše zahvaljuje za gmotno in moralno pomoč ob priliki odkritja njegovega častnega spomenika na njegovi rojstni hiši v Hrvaci pri Ribnici.

Profesorsko društvo v Beogradu. Profesorsko društvo je konstituiralo svoj odbor nastopno: Predsednik Milivoj Simić, podpredsednik Stjepan Pavličić, tajnika Josip Legić in Leposlava Bošković, odborniki: dr. S. Stefanović, Jasja Prodano, Jovan Zivanović, Boško Zavidović, Milosava Petrović, Westser, Ivan Kon, Belko Divac, Miodrag Ristić, blagejnik Jovan Dravić, namestniki: Katić, Marković, Glumac, Dončić, Kastner, Kozović. V nadzorstvenem odboru so: kot predsednik Jukanović, kot tajnika Bogdanović in Badaž.

Dr. Milan Ogrizović: Hrvatska opera (1870-1920). O pedesetletni godišnjici njezina vijeka izdala uprava Narodnoga Kazališta u Zarebu. Omot crtao prof. prof. Tom. Krizman, str. 75. O čemer so sanjali ilirski preporoditelji, prvi nositelji jugoslovenske misli, čemur sta dala prvo življenje Vatroslav Lisinski in Alb. Striga, je končno udeležil dne 2. oktobra 1870. Ivan pl. Zajec: po nemških, talijanskih in magjarskih operah je sedla na prelat za zagrebske Talije hrvatska opera. Bila je to kulturna in narodna zmaga. Toda bilo je treba še mnogo borbe za njen obstoj; dvakrat je bila odestavljena ali razpuščena. Dr. Ogrizović je torej sestavil kratko zgodovino hrvatske opere, ki obsega štiri razdobja: 1.) do leta 1870 (sporadični glasbeni poskusi; V. Lisinskega opera »Ljubav i zloba«; prve operne predstave); 2.) od 1870-1894 (doba prve opere pod egido Iv. pl. Zajca; Hreljanovićeve operne stagnacije); 3.) od 1894-1909 (druga opera za Stj. pl. Miletića in Iv. pl. Hreljanovića. Operetni intermezzo); 4.) od 1909-1920 (tretje razdobje opere za Vladimira Tresčeca pl. Branjanskega, Gvida pl. Hreljanovića in dr. Nikole Andrića). Zgodovini je priložen obširen pregled vseh opernih, operetnih, vaudevillejskih in baletnih predstav, skladateljev in libretistov. Sestavil ga je Nikola Faller.

Solstvo.

Redni pouk na šentjakobski šoli v Trstu se je pričel. Vpisanih je okoli 1500 slovenskih otrok.

Stalni učiteljski službi sta razpisani v Stični (10. 10.) in v St. Lambertu (25. 10.). Šolski okraj Litija.

V litijemskem šolskem okraju manjka več nadomestnih učnih moči. P. n. gg. učitelji, ki žele kako supletsko mesto, naj se takoj osebno ali pismeno zglase pri litijemskem okrajnem šolskem svetu.

Na štirirazredni ljudski šoli v Kranjski gori je takoj popolniti 1 učno mesto. Javiti se je šolskemu vodstvu. Za dobro hrano in stanovanje je prekrbljeno.

Narodna obrana.

Družbi sv. Cirila in Metoda je daroval g. dr. O. Rybář 100 K v spomin na pok. g. M. Margreiterjevo. V počaščenje pok. g. Mh. Hafnerja na Jelenicah je daroval g. Jos. Kurent z ženo CM. družbi 50 K. Iskrena hvala darovalcem!

Darilo za družbo sv. Cirila - Metoda. V počaščenje spomina blagopokojnega svojega brata dr. Livije Večertina daruje gospa Tinka Novakovič za družbo sv. Cirila in Metoda 500 K. Srčna hvala!

Gospodarske vesti.

Ljubljanski trg. Primerna cena govejega mesa povzroča velik konzum. Vseled zelo visoke cene kož bo ostala sedanja cena šablina. Teletjeje mesa primanjkuje na trgu, ker ni prekmurjskih telet, katere pokupi Maribor in Zagreb. Cena prekmurjskim teletom rastejo, istotako za bika. Ljubljanski trg se bo moral zalagati z domačimi teleti, računati je v bodoče na stalno pomanjkanje teletjeje mesa, vsled tega postaja konzum prašičjega mesa živahnejši. Občinstvo se pogosto upravičeno pritožuje nad slabimi mesnimi izdelki kot klobasami, gnetami in drugim prekajanim mesom. Občinstvo se opozarja, naj bo s konzumom slivljivega mesa zelo previdno. Vzrok temu nedostatku leži v tem, da ljubljanski mesarji nimajo primernih prostorov za izdelovanje klobas in prekajenega mesa ter se edvini popolnoma od za to delo ugodnega ali neugodnega vremena. Naravno, da se prične v polnem času ali izjemno vročem ome-

njeno blago takoj razkrajati. Celje, Celovec, Maribor imajo hladilnice, ki omogočajo brezhibno, higijenično in ekonomično delo z mesnimi izdelki. Naprava take hladilnice v večjem obsegu bi bila za Ljubljano neobhodno potrebna. Hladilnica bi služila tudi kot shramba vseh drugih vrst mesa in bi omogočala nabavo velikih zalog, da bi ne bila Ljubljana potem odvisna od vsakdanjih cen. To bi na cene mesnih izdelkov zelo ugodno uplivalo. Sedaj pa morajo mesarji posebej v poletnem času kar najhitreje možge spraviti blago v promet, pri čemur pride mnogo v kalo in se deloma ali popolnoma pokvari, ali vsaj ne more ekonomično izrabiti.

Sadni trg je zelo živahen, kvaliteta sadja je posebno na kmečkem trgu dobra. Iz okolice pripeljejo cele vozove sadja, ki se vsak dan razprodajo. Cene se gibljejo med 1 K 50 v do 3 K 80 v. Cena 3 K 80 v velja za najlepše blago, po večini zimsko sadje, katerega nakup se priporoča. Po stolnicah stopijo z dne 9. t. m. sledeče cene za sadje v veljavno: Prvovrstna jabolka 4 K za kg, druge vrste 3 K, tretje vrste 2 kroni. Hruške prve vrste 6 K, druge 5 K in tretje vrste 3 krona. Cena za lukus sadje se določi vsak dan posebej. Istotako določ vedno tržno nadzorstvo, katero sadje spada v označbo lukus sadja, in ne sme nobena stranka samovoljno uporabljati to označbo. Grozdje na trgu pojenjuje se in se letos ni konzumiralo v veliki meri vsled visoke cene. Konzum zelenjave je vzlic nizki ceni izvanredno majhen. Cena zelenjave je primerna. Boljše vrste zelenjave na trgu ni vzlic povpraševanju. Dobre karfirole so bile na trgu redkost. Novi fižol stane 6 kron za kg; primanjkuje ga pa občutno. Solate je na trgu dovolj, a ne gre v promet, močnejše se kupuje repa, korenje, ohrovt in zelje. Kislo zelje stane 3 K kg, kisa repa 2 kroni in se živahno kupuje. Krompir prihaja pogosto na trg. Cena se je stabilizirala na 2 K 20 v do 2 K 30 v pri prodaji na debelo, pri nadrobni prodaji pa na 2 K 40 v. Povzicanje cen krompirja se ne bo na noben način pustilo. Gobe so postale zelo redke. Pritožbe radi slabe moke pojenjuje se in je upati, da so razne zablame pokvarjene moke dosegle svoj cilj. Ker je uživanje kruha iz pokvarjene moke skrajno škodljivo posebno za otroke, se občinstvo opozarja, da vsak slučaj nakupa slabe moke brezobzirno naznani na mestno tržno nadzorstvo ter prinese vzorec kruha in moka, da se zamore najti vse zaloge pokvarjene moka. Prosti se pa to storiti le v utemeljenih slučajih. Ime stranke ostane tajno. Jajca se donaja v večji množini na trg; cena je 2 K 30 v do 2 K 40 v. Perutnine je sedaj dovolj. Za par dohri piščancev se plača 60 kron. Tudi posamezni purani se dobe. Divjačine na trgu ni, ker naš prazni lov ne zadostja niti za potrebe najemnikov lovščih samih. Povpraševanje po divjačini je živo. Ob zadostnem številu divjačine na trgu, bi bila tudi cena izi nizka, kar bi zelo ugodno uplivalo na ostali mesni trg. Radi sedanjega pomanjkanja divjačine so cene primeroma visoke: poljska jerebica stane 16 do 20 kron, jereb in kljunč 24 kron, divja raca 15 kron, divlj zajec 45 do 60 kron, srna 12 do 20 kron kg. Ribji trg v petek je bil slabo založen. Cene za sladkor in olje neprestanor rasejo. Sladkor v kockah stane 74 kron, bel v kristalih 64 kron kg. Mnogo skrbi povzroča pomanjkanje petroleja; današnja cena je 26 kron za liter.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah Drž. posredovalnice za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptujem in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 26. septembra do 2. oktobra t. l. dela 231 moških in 75 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 659 moških in 55 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 166. Promet od 1. januarja do 2. oktobra t. l. izkazuje 22.281 strank in sicer 10.124 delodajalcev in 12.157 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 5789.

Za svobodno trgovino v Avstriji. Mednarodna konferenca za svobodno trgovino je danes končala svoje delo. Avstrijski delegat dvorni svetnik dr. Friderik Herz je izjavil, da je vzrok žalostnemu stanju Avstrije po večini treba pripisovati dejstvu, da ni svobodne trgovine. Konferenca je sklenila resolucijo, ki nastopa za uvedbo splošne svobodne trgovine.

Reguliranje prometa s devizami in valutami. »Službene Novine« objavljajo naredbo o reguliranju prometa z devizami in valutami in naredbo o dokladah državnih uslužbencev, vpojencev in njihovih sirot.

Semenj v Mariboru. Maribor, 8. oktobra. Na današnji svinjski semenj je bilo pripeljanih 263 prašičev in 4 koze.

Nekaj o trošarinah na vino. Zadržni čas smo dobili novo naredbo o trošarinah na vino. Kot večletni posestnik večjih gostiln, vinski trgovci in bivši zakupnik raznih užitinskih okrajev, moram podati javnosti v razsojlo in merodajnim krogom v predvidenem zakonu ali vsaka ministrska naredba, ki določa pri nas izide, je polna birokratizma, nerodnih ovir pri poslovanju in skoro vsaka, ki zadeva naše gospodarstvo življenje, coka za razvoj gospodarstva. Trošarina na vino se je izdatno pomnožila. Nič nimam proti temu, Država potrebuje denar in trošarina na vino bi predstavljala lahko lep vir državnih dohodkov, ako bi birokratizem na drugi strani ne požrl, kar je vzel na prvi strani. Take naredbe bi morale biti napravljene malo bolj v trgovskem smislu, s čim manjšimi stroški in tem večjim efektom. Za točno izvrševanje pravilnika za izvršitev določil o trošarinah na vino, mošt in sadno vino iz čl. 166 finan. zakona za l. 1920/1921 bo treba v prvi vrsti nastaviti več uslužbenstva. Pisali se bodo založni zapiski, ki kontrolni listi. pobornica in obvestila, ki Bog zna kaj še vse, in stranke se bodo nadlegovale s peščicami papežev.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. oktobra 1920.

Pristaši JDS v Ljubljani. Opozorjamo Vas, da je ponedeljek, dne 11. t. m. zadnji dan za reklamiranje. Preglejte takoj volilne imenike, ugotovite če je vsak naš pristasi vpisan v volilni imenik in če je pravilno vpisan. V volilni imenik spada vsak moški, ki je bil dne 25. septembra 21 let star in ki biva že pol leta v občini. Nasprotnike, ki nimajo teh pogojev, izreklamirajte. Opozorjamo, da so volilni imeniki zelo nepopolni, da so izpuščene cele hiše, celi deli ulic, zato naj vsakdo pogleda če je vpisan. Volilni imeniki so na razpolago v tajništvo JDS, Narodni dom, 1. nadst. vsak dan do ponedeljka od 9. do 13. in od 15. do 18. ure ter v posameznih okrajih pri političnih društvih JDS. Kdor v ponedeljek v volilni imenik ne bo vpisan, ne bo mogel voliti.

Sela občinskega sveta bo dne 12. oktobra ob 5. popoldne. Spored priobčimo v prihodnji številki.

Iz seje deželne vladne z dne 4. oktobra 1920. Predsednik deželne vlade poroča o položaju na Koroškem in o predpripravih za izvedbo plebiscita. Za prireditelj pletarskega tečaja v Kropi in Kamni gorici se dovoli brezobzirno posojilo 20.000 kron, da se omogoči tlačenemu prebivalstvu nov vir zaslužka. Pri dopisnem uradu se imenuje kot definitivna urednika Anton Tominec in France Pogačnik. Izvrše se imenovanja nekaterih pisarniških uradnikov in pisarniških pomočnikov pri poverjeništvu za socialno skrb. Za predsednika stanovanjske komisije v Kranju se imenuje davčni upravitelj Josip Tajnik. Rešijo se razne personalne agende poverjenstva za uk in bogočastje. Državnemu premogovniku Zabukovcu se dovoli zvišanje cen premoga in sicer bo stal kosovec, kockasti premog in orehovec po 52 kron stot, premogov prah pa 40 kron stot. Ravnotako se dovoli zvišanje cen premoga državnemu premogovniku Veleenje, ki bo stal za privatnike po 50 K stot, za cinkarno v Celju in za aprovizacijo po 30 kron stot, premogov prah po previdnosti pa 25 do 30 kron. Poverjeništvu za notranje stvari je dobilo od ministra notranjih del brzojavno naročilo, da razreši dolžnost vladnega komisarja dr. Leskovarja v Mariboru in da poveri to mesto političnemu uradniku. Po daljši debati konstatira predsednik, da v tem vprašanju, ki je brez dvoma političnega značaja, med vladnimi člani ni soglasja, vsled česar zadevo v zmislu sporazuma od 17. avgusta t. l. odstavljajo z dnevnega reda, da jo predloži ministrskemu svetu v rešitev. Deželna vlada je soglasnega mnenja, da se morajo volilni shodi vršiti prosto brez predhodnega naznanila, še manj pa dovoljenja. Vodji poverjenstva za notranje stvari se naroči, da v ta namen ukrene vse potrebno. Izvrše se nekatere imenovanja pri varnostni straži v Ljubljani in Mariboru in imenovanja nekaterih policijskih pisarniških uradnikov.

Izrednih orožnih vaj ne bo več. Vlada je izdala naredbo, s katero se določa, da se rezervni častniki in vojni obvezanci ne kilčejo več na vojaške vežbe, ker za to ni več potrebe.

V znamenju zmage v zoni A bodo v ponedeljek 11. oktobra zvečer zaplapolali kresovi po vseh slovenskih gorah in goricah. Za Kranjsko in Primorsko bo dal znamenje kres na Stolu, za Štajersko kres pri Sv. Uršuli.

Težka avtomobilna nesreča pri Višnji gori. Včeraj zvečer se je odspeljal iz Zagreba več avtomobilov z novinarji in drugimi zasebniki, ki se zanimajo za plebiscit na Koroškem, hoteli priti še tekom noči v glasovalno cono A. V prvem avtomobilu se je vozil zagrebški trgovec Zvonimir Biljan, bivši urednik »Novosti«. Pri Višnji gori je zavozil avtomobil na napačno cesto in ko je gosp. Biljan hotel avtomobil obrniti, se je ta prevrnil. Pokopal je pod seboj gosp. Biljana in njegovega spremljevalca. Ko so dospeli ostali avtomobili, v katerih je bil med drugimi tudi poslanec Džamonja, so dvignili avtomobil ter našli gosp. Biljana mrtvega. Prepeljali so ga z avtomobilom v Ljubljano, kjer se je tekom noči oddalo njegovo truplo v mrtvašnico. Zvonimir Biljan je bil kot urednik »Novosti« dober kolega in vnet Jugoslovan ter je bil med vojno radi svojega pravicarstva od avstrijske oblasti izgnan.

Auto- J. GOREC Ljubljana,

mobili in kolesa
njih deli in oprema
pnevmatika
garaža in delavnica

Gospodarska c. 14
Vegova ulica št. 8.

Ročni voziček

na 2 ali 4 kolesa kupim. Ponudbe pod
Ročni voziček 7699 na upravnishvo
Slov. Naroda. 7699

Proda se enonadstropna hiša
v bližini deželne bolnice. Naslov pove
upravnishvo Slov. Naroda. 7642

Izvehanega mehanika s posebnostjo
mojstra, sprejme takoj tveška J. Flor-
jančič, Ljubljana, Selenburgova ul. 6.

Proda se ceno otroški voziček
moška obleka, po-
vršnik. Vpraša se od 9-11 in do 2-6
v Krakovski ul. 10. 7681

Proda se kompletna hišna oprava.
Poizve se od 12 do 13 ure pri Zemljak-
Sp. Šiška, Kneževa ul. 254/II. 7682

Izvehan risar-inženier isče tehniškega
arhitekta-
skega geodetskega in drugega risar-
skega dela. Naslov Ljubljana, Hotel
Tivolij, soba 16, V. Čebotarev. 7683

Proda se mizarski skobelnik
(Hobelbank) in dve omari za obleko,
Škofja ul. 13/III, vrata 17. 7647

Proda se nova siva damška obleka
(kostum) za jesen K 2800—Aleksan-
drova cesta 5/1, desno. 7705

Klavir (Stutzflügel),
črn, se za
nizko ceno
proda. Naslov pove upravnishvo Slov.
Naroda. 7704

Proda se čevljarški šivalni stroj.
Poizve se v Mladiki. 7674

Dve vozni plakti, dobro ohran-
jeni, dve
moški črni sukni, malo rabljeni, moška
zimska nova obleka se proda. Naslov
pove upravnishvo Slov. Naroda. 7675

Kupim hišo v mestu
ali vilo v najbližji okolici. Naslov pove
upravnishvo Slov. Naroda. 7695

Domača učiteljica se išče
za poučevanje III. razreda realne gimnazije.
Ponudbe na gosp. majorja Ferd. Wid-
marja v Kamniku, tov. smodnika. 7694

Starejša prodajalka
prvovrstna moč, se sprejme takoj v
modno trgovino v Ljubljani. Ponudbe
pod „Starejša prodajalka 7692“ na
upravnishvo Slov. Naroda. 7692

Proda se
hrastovo vreteno za mlin ali žago 4 m
dolgo, 45 cm v premeru in zraven po-
trebni okovi. Več pove Val. Gregorc v
Mengu. 7644

Vsakovrstne kostume za
gospo in gospodično po naj-
novejši modi izdeluje tveška

Jožefina Setine-Bersin Kongresni trg 6
Naročila z dežele se izvršujejo točno
in solidno. 7641

Boritelj za Korotan (bivši po-
računski podoficer), kateri je dovršil 5
gimn. razredov, vešč deloma strojevoja
in stenografije, išče mesta kot po-
računski, knjigovodja ali računovodja
bodisi v mestu ali na deželi. Nastop
takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Bor-
itelj za Korotan 7686“ na upravnishvo
Slov. Naroda. 7686

Kontorista
perfektnega slov. in nem. stenografa,
korespondenta in strojevoja, zmožnega
slovenščine in nemščine ter po mož-
nosti tudi srbohrvaščine, sprejme za
takoj v stalno službo Janko Podgoršek,
Maribor, Vetrinjska ulica 14. 7646

Kefir, redno zaužit, povzroča
zdravo spanje, ker
urejuje notranje organe
Kefir ni zamenjati z
navadnim kislim mle-
kom. Dobiča se v sla-
ščičarni, Erzen, Kongresni trg 19. 7698

Uradno dovoljenje, že 20 let
stoječa najstarejša ljubljanska -
posredovalnica stanovanj in boljšin služb

G. Flux
Gospodarska ulica 4, I. nadstropje levo.
Nameščila službe iščeče boljše vrste.
Reflektira se samo na dekleta z dobrim
sprisravljenostjo ali pridne začelnice.
Pri znanjih naročnikih znanja za odgovor.

URADNIKA
TRGOVCA
strokovnjaka v trgovini z deželnim
pridelki sprejme takoj

Impex, Ljubljana Krakov trg 10.

Sobo s pohištvom ali brez njega
niški uradnik, samec, za takoj. Ponu-
dbe pod „Uradnik 7677“ na upravnishvo
Slov. Naroda. 7677

1000 K nagrade
dobi kdor odda solidnemu gospodu
eno veliko ali dve manjši nemebelirani
sobi, če tudi obrnjeni proti dvorišču,
takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Sopa-
raten voh 7688“ na upravnishvo Slo-
venskega Naroda. 7689

Tovarna za špirit in drože d. d.
v Račjem
odda zastopstvo za prodajo drože s
sedeži v Ljubljani in Celju. 7669

I. apno
v kosih in drobno dobavlja na vagone
AVA, tov. Laško.

- Pisemski papir -
v mapah 10/10 v veliki izbiri, razgle-
danice umetniške in druge na debelo in
drobno pri L. Peralek, Ljubljana, Zi-
dovska ulica 4. 6955

Po najvišji ceni kupim stare kovine
kakor: baker,
aluminij, cín in nikel. Ponudbe z na-
vedbo množine in cene na „Čist“ to-
varna kovinskih predmetov, Celje. 5726

Sprejem 2 mesarska pomočnika,
ki sta izučena tudi sušitstva. Plača po
dogovoru. Postrežba vsa v hiši. Poizve
se v Ljubljani, Poljanska c. 55. 7649

Dve kuhinjski dekli
za pomivanje se sprejmeta takoj.
Plača po dogovoru. Vpraša se v restav-
raciji „SLO“.

Proda se hiša, dvonadstro-
pna, na
Resljevi cesti. Več se poizve pri
K. Soss, Mestni trg 19. 7655

Dva usnjarska delavca
potrebujem in sicer enega strižca (šer)
in enega falcerja, plača 100 K dnevno.
Vstop takoj. Ponudbe na kožarsku ra-
dionico Triva Pejin na Dunavu, Novi Sad
7682

Zelo dobro ohranjen klavir (Salon-
flügel) se takoj proda. Naslov pove
uprav. Slov. Naroda. 7677

Sprejme se takoj blagajničarka
v strojevo knjigovodstva. Ponudbe pismo-
no na modno trgovino A. Šinkovice
nasl. Soss & Co., Glavni trg. 7656

Konjsko seno v balah prosto Ljub-
ljana kolodvor, več vagonov a 90 K
100 K oddaja Adam Kind, St. Jur
ob južni železnici. 7658

**Sprejmejo se takoj dva prvovr-
stna strojar-
ska mojstra (Aeschermelster), prireje-
valec (Zurichter) za (rdeče) strojarstvo
in dva irharja (Weissgerber). Ponudbe
na Simon Pollak in Rösler, Novi Sad.
7605**

Iščeta se: kontoristinja,
kateri je dovršila 5
gimn. razredov, vešč deloma strojevoja
in stenografije, išče mesta kot po-
računski, knjigovodja ali računovodja
bodisi v mestu ali na deželi. Nastop
takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Bor-
itelj za Korotan 7686“ na upravnishvo
Slov. Naroda. 7686

Služba kurjača
za centralno kurjavo v Marjanišču v
Ljubljani se odda. Pogoje pove vod-
stvo Marjanišča. 7673

Ženitna ponudba!
Iščem znanja s starejšim, izobraženim
gospodom, trgovcem z večjim premo-
ženjem ali višjim penzionistom, vdov-
cem. Živim v prijaznem trgu na Do-
lenjskem z lepo okolico. Ženitev ni
izključena. Ponudbe pod „Lepl dom
7645“ na upravo Slov. Naroda. 7645

Ženitna ponudba!
Gospa, samostojna, z lepo opremljenim
lastnim stanovanjem, v starosti 34 let,
želi znanja z dobroščitnim, inteligentnim
gospodom ne izpod 32 let v svrhu za-
bave in trajnega prijateljstva, morda
tudi poznejše ženitve. Le resne ponu-
be pod „Resnost 7646“ na upravnishvo
Slov. Naroda. Na anonimna pisma se
ne odgovarja. 7640

Ženitna ponudba!
Državni uradnik IX. čin. razreda 30 let
star, s K 70.000—premoženja in
K 20.000—gotovine, se želi v svrhu
poročitve seznaniti z gospodično ali
vdovo, staro do 26 let. Pogoji: čista
blondinka, lepe lase, zdrave in polne
rasti, veselega značaja, blagega srca in
dobra gospodinja. Le resne ponudbe
s sliko, ki se takoj vrne ali s pravim
naslovom pod „Jovo Karbenar“ na
Anončni zavod Drago Betelj, Ljub-
ljana, Cankarjevo nabr. 5. 7651

Služba kurjača
za centralno kurjavo v Marjanišču v
Ljubljani se odda. Pogoje pove vod-
stvo Marjanišča. 7673

Ženitna ponudba!
Iščem znanja s starejšim, izobraženim
gospodom, trgovcem z večjim premo-
ženjem ali višjim penzionistom, vdov-
cem. Živim v prijaznem trgu na Do-
lenjskem z lepo okolico. Ženitev ni
izključena. Ponudbe pod „Lepl dom
7645“ na upravo Slov. Naroda. 7645

Ženitna ponudba!
Iščem znanja s starejšim, izobraženim
gospodom, trgovcem z večjim premo-
ženjem ali višjim penzionistom, vdov-
cem. Živim v prijaznem trgu na Do-
lenjskem z lepo okolico. Ženitev ni
izključena. Ponudbe pod „Lepl dom
7645“ na upravo Slov. Naroda. 7645

Ženitna ponudba!
Iščem znanja s starejšim, izobraženim
gospodom, trgovcem z večjim premo-
ženjem ali višjim penzionistom, vdov-
cem. Živim v prijaznem trgu na Do-
lenjskem z lepo okolico. Ženitev ni
izključena. Ponudbe pod „Lepl dom
7645“ na upravo Slov. Naroda. 7645

Ženitna ponudba!
Iščem znanja s starejšim, izobraženim
gospodom, trgovcem z večjim premo-
ženjem ali višjim penzionistom, vdov-
cem. Živim v prijaznem trgu na Do-
lenjskem z lepo okolico. Ženitev ni
izključena. Ponudbe pod „Lepl dom
7645“ na upravo Slov. Naroda. 7645

Ženitna ponudba!
Iščem znanja s starejšim, izobraženim
gospodom, trgovcem z večjim premo-
ženjem ali višjim penzionistom, vdov-
cem. Živim v prijaznem trgu na Do-
lenjskem z lepo okolico. Ženitev ni
izključena. Ponudbe pod „Lepl dom
7645“ na upravo Slov. Naroda. 7645

Ženitna ponudba!
Iščem znanja s starejšim, izobraženim
gospodom, trgovcem z večjim premo-
ženjem ali višjim penzionistom, vdov-
cem. Živim v prijaznem trgu na Do-
lenjskem z lepo okolico. Ženitev ni
izključena. Ponudbe pod „Lepl dom
7645“ na upravo Slov. Naroda. 7645

Ženitna ponudba!
Iščem znanja s starejšim, izobraženim
gospodom, trgovcem z večjim premo-
ženjem ali višjim penzionistom, vdov-
cem. Živim v prijaznem trgu na Do-
lenjskem z lepo okolico. Ženitev ni
izključena. Ponudbe pod „Lepl dom
7645“ na upravo Slov. Naroda. 7645

Ženitna ponudba!
Iščem znanja s starejšim, izobraženim
gospodom, trgovcem z večjim premo-
ženjem ali višjim penzionistom, vdov-
cem. Živim v prijaznem trgu na Do-
lenjskem z lepo okolico. Ženitev ni
izključena. Ponudbe pod „Lepl dom
7645“ na upravo Slov. Naroda. 7645

Klavirje Feliks Povše
Ljubljana,
Tržaška c. 43,
uglašuje in popravlja klavirje solidno
in točno. Gre tudi na deželo. 7051

Naprodaj 6 vagonov bukovega opija
dvoje fine sni in lestveni voz na 4
peresa in z olinatimi osmi. Anton Jak-
mini, kovač v Kotevju. 7631

Čisto svinjsko mast, doma topljeno,
sprejema ponudbe od 50 kg naprej po
najnižji dnevni ceni tveška Janko
Popovič, Ljubljana. 5931

Klobuke velurje in iz
klobučevine
prebarva takoj v
vseh modernih niansah ravnotako vse
druge predmete. 6088

Tovarna Jos. Reich, Ljubljana.

G. F. Jurásek
uglaševalec glasovirjev in trgo-
vac z glasbilo
Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Mizarski stroj, na katerem se iz-
vaja 5-6 opravi-
l (ciklarkar, vitalnik, freza, špunto-
nik, spehvalnik — Nut-, Falz-) na-
prodaj. Ivan Andrić, mizar, Koljez. 7582

Štedilnik večje vrste,
sposoben tudi za gostilno, popolnoma
kompleten s pečnicami po nizki ceni
na prodaj. Ljubljana, Zidovska ulica 5.
7573

Knjigovodja
hoče premeniti svoje dosedanje mesto.
Ponudbe pod „Sedanje mesto 7597“ na
upravnishvo Slov. Naroda. 7597

Koroške plebiscitne znamke
(jugoslovanske) želim kupiti oziroma
zamenjati z avstr. pleb. znamkami. Po-
nudbe in pogoje na: Ivan Oswald, Veli-
kovec. 7602

Les okrogel in sicer javorjev,
bukov in gabrov v večji
množini, lipov in hruskov
v manjši množini kupim takoj. Ponu-
be z navedbo cene, dobavnega termina
in kraja kjer si je mogoče les ogledati
na William Prym, Poizela pri
Celju. 7502

Jzurnena stenografinja in stro-
jevoja slovenski in nemški jezik, s prakso,
želi mesta za dopoldanske ali vsaj do
14. ure popoldne. Nastopi lahko 1. no-
vembra 1920. Ponudbe z navedbo plače
pod „Vestna 7488“ na upravnishvo Slo-
venskega Naroda. 7488

Zitno kavo in
fino marmelado
ponuja d. d. Triglav, tovarna hranil,
v Šmarci pri Kamniku. Istotam se
kupišejo zadavne surovine. 7037

STAMPILJE
iz kavčuka
Ciril Sitar
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13.

Klavirje
pianine in harmonije, prodaja in izpo-
soja Alfonz Broznik, največja zaloga
vseh glasbil, muzikali in strun, Ljubli-
na, Kongresni trg 15. 2587

Prva južnoslovenska vinarska za
druge v Celju reg. zadruge z o. z.
sprejme takoj zanesljivo v tej stroki

verziranega potnika
oziroma uradnika.
Ponudbe na načelstvo do 20. okto-
bra 1920. 7624

Družba „Jadrán“, Dunajska c. 9, kupuje

orehe
letošnjega pridelka v vsaki množini, le
zdravo, lepo in dobro sušeno blago,
kolodvor Ljubljana ali v skladišča Ja-
drán dostavljeno po solidnih cenah,
več se dopoljšuje za polnitev. 7401

Aktuelno!
Dr. Josip Smolika
Načrt jugoslovanskega ustava.

Cena K 28.
Dobiva se pri Hrv. Stamp. d. d. Zagreb,
Marzuličeva ul. 24. 2577

Aktuelno!
Dr. Josip Smolika
Načrt jugoslovanskega ustava.

Aktuelno!
Dr. Josip Smolika
Načrt jugoslovanskega ustava.

Aktuelno!
Dr. Josip Smolika
Načrt jugoslovanskega ustava.

Aktuelno!
Dr. Josip Smolika
Načrt jugoslovanskega ustava.

Aktuelno!
Dr. Josip Smolika
Načrt jugoslovanskega ustava.

Aktuelno!
Dr. Josip Smolika
Načrt jugoslovanskega ustava.

Aktuelno!
Dr. Josip Smolika
Načrt jugoslovanskega ustava.

**Sprejemem takoj koncipijenta in ste-
nografino.** Dr. Igo Janč, odvetnik v
Murski Soboti. 7667

Kuverte
trgovske in kancelijske, papir konceptni
in kancelijski, notni papir, konleti,
kontrolni svičniki (olovke), pečatni
voski itd. na debelo in drobno pri
L. Pevalak, Ljubljana, Zidovska ul. 4. 6956

Sobo po mogočnosti v
sredini mesta išče
za takoj proti do-
brejemu plačilu bančni uradnik. Priprav-
ljen je tudi instruirati ako je to pogoj.
Ponudbe pod „Praga 7665“ na uprav-
nishvo Slov. Naroda. 7665

Gradbeno podjetje
ing. Dukić i drug
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

Družabnik
tih, z večjim kapitalom, brez sodelo-
vanja, se išče za solidno trgovino na
debelo. Ponudbe pod „Družabnik 1879“
na Anončno ekspedicijo Al. Matelič,
Ljubljana. 7652

Pšenico, ječam, zob, pasulj
kukuruz, masl, slaninu i sve
ostale zemelj. proizvode te
:: prženi ječam ::
(sladnu kavu) nudi izvoznika
i uvoznika trgovina

Milan P. Jovanović,
Mitrovia, Srem.

Obl. konces. informaci. zavod

„Drago Reseljak“
Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5
dobavlja vse kreditne in privatne in-
formacije v tu in inozemstvu. V abone-
mentu ter posamezno cene zmerne

Strešno lepenko
parketne desice, tratje
za štukaturo dobavlja takoj
v vsaki množini tveška

Jos. Pub, Ljubljana, Gradaška ul. 22.
Telefon št. 513.

Banka Vojvodina d. d. Novi Sad
Telefon 240. Brzjav: „Voj. Novi Sad“
Robno odelenje Banke Vojvodine prodaja
najkvalitetnejše sve zemeljske proizvode
kao žito, kukuruz, zob, ječam, raž, bra-
so, mekinje, pasuli, kudelju, seme od
kudjelje i sirka, segedinsku papriku,
vunu itd. 6713

ADRIA
VANILIN - SLADKOR
PECILNI PRASEK
ADRIA - IZDELKI
LJUBLJANA
TELEF. 174. 402

Topinski
grafitski
lonci

(Graphit Schmelztiegel) od 2 do
150 kg vsebine za topljenje zla-
ta, bakra, rudi in drugih kovin
prvotne marke: J. FANTA
PATENT. Generalno skladišče
za kraljevstvo SHS pri tveški

Schreiber i Friedrich
velotrgovina kovin in kovinarstvih
proizvodov, Zagreb, Vlaška ul. 22

**Stalno skladišče grafita za topli-
nice vseh vrst kovin in medene
ploševine, bakrenih in medenih
cevi, okovov za stavbe in pohiš-
tvo, orodja ter železnega in ko-
vinarskega blaga. 6448**

Proda se lepo izdelan in dobro
ohranjen biljard (Wendebrett). Naslov
uprava Slov. Naroda. 7574

Elektromehanik in strojnik
išče mesta svoje stroke. Specialist za
akumulatorje. Naslov pove uprav.
Slov. Naroda. 7634

Petrolejske kante
dve z zabojem plačamo po K 58—,
posamezne po K 22— vsaka železni-
ška postaja. Sever & Komp., Ljubljana.

Petrolejske vrče in zaboje
kupujemo (zaboj z dvema vrčema po
K 58— posamezne vrče po K 22—),
franko postaja odpošiljatelja. Brovič
& Komp. Ljubljana. Poleg račke. 7144

**Tvrška Mihelič, Sevnica, išče spo-
sobnega žagarskega mojstra.** Nastop
takoj. Plača po dogovoru. Samci imajo
prednost. 7626

Žaganje drv z motorjem
po najnižji ceni in točni postrežbi
priporoča

Anton Fuchar, Poljanski
nasip 22, I. nadstropje.

Fristno

kranjske klobase
razpošiljam v vsaki množini

**Franco Fister, Ljubljana, Za-
loška cesta št. 10. 7484**

**Prezvel sem zastopstvo prvo-
vrstnih tvornic:**
nudim elektrotehnični mate-
rijal, betonsko železo, razli-
čen železni material in mo-
torje. Zahtevajte ponudbe

Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Proda se lepo izdelan in dobro
ohranjen biljard (Wendebrett). Naslov
uprava Slov. Naroda. 7574

Elektromehanik in strojnik
išče mesta svoje stroke. Specialist za
akumulatorje. Naslov pove uprav.
Slov. Naroda. 7634

Petrolejske kante
dve z zabojem plačamo po K 58—,
posamezne po K 22— vsaka železni-
ška postaja. Sever & Komp., Ljubljana.

Petrolejske vrče in zaboje
kupujemo (zaboj z dvema vrčema po
K 58— posamezne vrče po K 22—),
franko postaja odpošiljatelja. Brovič
& Komp. Ljubljana. Poleg račke. 7144

**Tvrška Mihelič, Sevnica, išče spo-
sobnega žagarskega mojstra.** Nastop
takoj. Plača po dogovoru. Samci imajo
prednost. 7626

Žaganje drv z motorjem
po najnižji ceni in točni postrežbi
priporoča

Anton Fuchar, Poljanski
nasip 22, I. nadstropje.

Fristno

Skladišče

ali poljubno posloplje v Ljubljani, iz katerega bi se zamogla napraviti večja delavnica, se išče za takoj. Plačilo postranska stvar. Ponudbe na poštni predal šteč. 129, Ljubljana. 7697

Pfaff šivalni stoji

se naj popolnejši Najnovejša zaloga za vsakovrstno obrt od navadnih do najfinjših oprem. Več letna garancija.

Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ulica šteč. 7.

Iščem

kompanjona s primernim kapitalom za ustanovitev vinske trgovine v prometnem kraju na Spodnjem štajerskem ali pa tvrdko, ki je pripravljena dati vino v komisijsko prodajo. Razpolagam s kavcijo, prostor na klet zasigurana. Ponudbe pod „Vinska trgovina 7693“ na uprav. Slovenskega Naroda

Karbolne, katran, strešno lepenco, lesni cement (katr. smolo), asfalt, izolirne plošče, watproof (a la cersit), štukaturo, apno, opoko, portland cement in vse druge gradbene potrebščine po možnosti najhitreje dobavljiva

Ljubljanska komercialna družba — Ljubljana, Elefweisova c. 18. — Telefon 408. 7148

Vsak trgovec doseže povsem uspeh in lep dobiček pri prodaji pravega kranjskega

lanenega firneža

Razpošiljamo od 15 kg naprej v poljubnih količinah po najnižji tovarniški ceni. Strokovnjaki so priznali našo kakovost kot prvovrstno! **EROVAT & KOMP. Ljubljana. 7638**

Jadranska montanska družba d. z o. z.

LJUBLJANA, Zvonarska ulica 5. (N) Telefon št. 9. Brzjavi: „Montana“. Prodaja in kupuje na debelo vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko. **Import. Eksport.**

Alojzij Vodnik

Ljubljana, Kolodvorska ulica.

500 nagrobnih spomenikov vedno v zalogi, dalje 15 vrst marmorja za pohištvene oprave, rodbinske grobnice, mavzoleji, umetniški portreti iz marmorja, razna cerkvena dela, mlinjski kamni i. t. d.

Bratři Utitzove, Praha

največja tovarna usnja v Čehoslov. republiki, specialitete: ševro, ševret, box, usnje za mobilije, antik, itd.

Generalni reprezentant za SHS kraljevino **6062 H. SELJAK, Ljubljana.**

Konfekcijska tovarna družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta-Stožice Telefon 532. Osrednja pisarna: Aleksandrova c. 3. Največja jugoslovanska izdelovalnica moške, deške in otroške obleke. **Samo na debelo!**

Sanatorij

Tobelbad pri Gradcu.

Vse leto odprto. Termalni vrelci. Absolutno zaveten kraj. Zaprti termalni plavalni basini. Elektro-hidro-terapija. Dietno zdravljenje. Pojasnila daje **Sanatoriums-Litung und Auskunftstelle Wien I., Lothringerstrasse 3, Fernsprecher 58185.**

Naprodaj:

1 kom. 4—5 tonski tovorni auto znamke „Fiat“ Type B L R, 2 kom. 4—5 tonska tovorna auta znamke „Fiat“ Type B L, 11 kom. 1 1/2 tonskih tovornih auto znamke „Fiat“ Type 15 Ter., 7 kom. 2 1/2 tonskih tovornih auto znamke „Fiat“ 18 P, 1 kom. krhki tovorni auto z zaprti karoserijo posebno za trgovce in mesarje znamke „Bianchi“, 1 kom. težki Trakteur za 7 1/2 tone znamke „Fiat“ 75 PS. Natančnejša pojasnila se oobe pod „Triumf“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5. 7703

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

BRZJAVI: Eskomptna. LJUBLJANA, JELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1. Int. telefonšt. 461.

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantnejše.

DENARNE VLOGE. — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT. — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR. — AKREDITIVI. — BORZA.

Raznašalca

Slov. Naroda

za Rožno dolino sprejme takoj upravn. Oglasiti se je v Narodni Tiskarni.

POTNIKA**Cosulich-Line**

Trst—Amerika
New - York - Buenos - Ayres - Rio di Janeiro Santos - Montevideo.
Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike iz Slovenije edino le pri:
Simon Kmeter,
Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

Zelatino najfinejšo francosko
za čiščenje vina dobavlja drogerija
A. KANC, Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Odvetnik in kazenski zagovornik
Dr. DINKO PUC
naznanja, da je otvoril svojo pisarno
v Ljubljani, Beethovnova ulica 15.
Telefon št. 533. Telefon št. 533.

Klavirji na obroke in na posodo!
Najsluže ti si planini in harmoniji: Förster Steinhilber, Keltmann.
Uglaševanje in popravila strokovnjak in cenov.
Alfonz Breznik
bivši učitelj Glasb. Matice, Ljubljana, Kongresni trg 15.
(pri nunski cerkvi) (pri nunski cerkvi)
Violine, citre, harmonike.
Strune vseh vrst na debelo in drobno.
Velikanska zaloga.

Zidno opeko (cigla)
zarezan strešnik zakrivač
(dvostruki stropni orep)
nudi takoj dobavno v poljubni množini delniška družba
Združene opekarnice, Ljubljana (preje Vidic - Knez).
Na željo se pošlje takoj popis in ponudba.

Kavarna „ZVEZDA“.
Vsak torek in petek od 20. do 23. ure
KONCERT
Svira vojaški orkester. — Vstop prost.
Prvi koncert se vrši v torek, dne 12. okt. 1920.

Charles Princ
Ljubljana
Manufaktura
Zaloga Turjaški trg 1.
Pisarna: Židovska ulica št. 1-1.

I. SANDRIN
LJUBLJANA
velika zaloga vsakovrstnega **usnja** kož, podplatov, gonil. jermenov
in boxa na debelo
Mestni trg 6.

KAVARNA „LEON“

Kavarno sva na novo elegantno opremlila ter se priporočava za obilen poset. — Na razpolago električni klavir. — Z veleposlovanjem
Starí trg št. 30. Leo in Fani Pogačnik.
dalmatinsko, banatsko, srijemsko bijelo i crno
SLJIVOVICE
prodaje samo na veliko **TOMASOVIČ I VIS-KOVIČ, Zagreb, Palmotičeva ul. 22. Telefon 13-58. Brzjavi: Tomavis — Zagreb. 5454**

Matija Skender
Jasni nočar, 5227 Butler Street
Pittsburgh, Pa.
United States of America.
Kdor hoče imeti to ali ono pravno in notarsko urejeno v Ameriki, ali kdor potrebuje listine za potovanje v Ameriko, ali kdor si želi informacij v kateremkoli oziru, in kdor hoče imeti v svojih ameriških zadevah posla z zanesljivim človekom, naj se z zaupanjem obrne do gori imenovanega javnega notaria v Ameriki, ki mu je predvsem do tega, da se našim ljudem ne godi krivica od nobene strani.

V Vašem lastnem interesu Vam svetujemo, da se v slučaju porabe

pravega lanenega firneža in lanenega olja

obrnite z zaupanjem na tvrdko: **EROVAT & KOMP., Ljubljana.** Postreženi boste z zanesljivo dobro kakovostjo in po razumno nizki ceni.

Gozdno posestvo

čez 150 ha v bližini Maribora dva klm. od Koroške proge z dvema hišama in gospodarskim poslopjem in orodjem se prodaja. — Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Gozdno posestvo 7603“ 6545

- Šivalni stroji dospeli -

za obrtno in rodbinsko rabo v vseh opreman. Istotam se dobi vse posamezne dele, igle in olje, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje.

Josip Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nas. 7.

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno

dr. Flescha originalno Skaboform. mazilo.

Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. Generalna zaloga za Ljubljano in okolico

Rih. Sušnik, „pri Zlatem jellenu“ IV. Marijin trg.

Bukova drva

vsako množino kupujem po dnevnih cenah franko vagon. Ponudbe na upravništvo Slov. Naroda pod „Drva 7661“.

Vozički za poljske železnice na prodaj

na sloer: 10 garnitur dvojnoplatoških voz, 70 garnitur esenih dvojnoplatoških voz, za prev. železnice lesa in kamna 100 posameznih vozičkov z obitimi stenami za prevažanje apna, gramoza, repe itd. — dobavno točno s skladišča na Dunaju z zajamčenim izvoznim dovoljenjem. Vprašanja na Dragutin Gluckselig, Sarajevo, Kralja Petra ul. 9.

Važno! Važno!

Gospod Ivan Zibelič, veleposesnik in veletrgovec v Aleksandriji — Egiptu naznanja vsem cenj. jugoslov. trgovcem, industrijalnim podjetnikom ter izvoznim in uvoznim družbam vladno, da je pripravljen dati najkulantnejše in najzanesljivejše vsakovrstne informacije in podatke osobito glede izvoza in uvoza z Egiptom in to vsaj za toliko časa, dokler ne bodo urejena poslovanja z jugoslovanskim konzulatom odnosno trgovskimi zbircnicami. Gospod Zibelič je rodom Dalmatinec, goreč jugoslovanski rodoljub, kateri uživa osobito v evropskih kolonijah kot predsednik jugoslovanskih društev itd. v Aleksandriji najvišje čislanje in priznanje, kajti ta mož biva v tej tujini že nad 50 let. — Vsa tozadnja pojasnila daje tukajšnja

tvrdka

Charles Princ

trgovina z manufakturo na debelo, Turjaški trg št. 1, pisarna Židovska ulica šteč. 1, I. nadstropje. 7135

„BALKAN“

Trgovska špedicijska in komisijaska delniška družba. — Brzjavni naslovi: „Balkansped“

LJUBLJANA, MARIBOR, TRST, WIEN.

Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zacinjanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patentiranimi vozovi na vse strani. Skladišče spojeno s tirov južne železnice. — Ljubljansko javno skladišče.

Največje domače špedicijsko podjetje.

Svinčene šibre

vseh velikosti izdelujejo
Braća Sauerbrunn, Zagreb, Sajmište 56.
Vzorec se pošilja brezplačno.

Čevlji

tovarne

Peter Kraker & Co. Tržič

se prodajajo po znatno znižanih cenah.

Zaloga Ljubljana-Breg

na debelo in drobno. Izdelki zajamčeno iz samega najboljšega usnja.

Raznovrstno manufakturno blago
po najnižjih cenah
Josip Ravnikar, Ljubljana,
Kolodvorska ul. 26. (Vhod skozi vežo).

Iz Havre v Ameriko
samo 6 dni.
Edina najkrajša črta. Vozne listke za vse linije, vozne listke za spalne vozeve Simplon-Orient-Express (Ljubljana-Paris) in vsa zadevna pojasnila daje edino koncesijon. potovalna pisarna **Ivan Kraker v Ljubljani**
Gospodstva (Marije Terezije) c. št. 13 (Kolizej). 3936

Jarja grofa Thurnskega
jeklarna na Ravnah
pošta Guštanj, Koroško.
prevzema naročbe za takojšnjo dobavo na 100 vagonov železa najboljšje kakovosti, kakor: obroči za sode, obroče za vezanje, železo v palicah obroče za kolesa, šine za jamske in poljske železnice v normalnem prerezu približ. 7 kg na tekoči meter, po ugodnih dnevnih cenah.

Domača trdka. Solidne cene.
Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9.
Velika izbira storjene obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. — Zaloge vsakovrstnega blaga za moške obleke, površnike in suknje, dalje bata za krojače v kosih in na metre.
Najnovejši kroji. Točna postrežba.

Tovarna Barva vsakovrstno —
Jos. Reich Kemično čisti obleke.
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.
Podružnice
Maribor Novomesto Kočevje
Gospodstva ul. 36. Glavni trg šte. 39.

MOBILIZACIJA BOSIH
P. n. občinstvu vjudno javljam, da sem otvoril v svoji lastni hiši v Rožni dolini št. 150 pri Ljubljani trgovino z usnjem, čevlji in čevljarstvi potrebščinami na drobno in debelo. Istotako v trgovini Pred Igriščem št. 1. Blago prvovrstno, cene solidne, postrežba točna.
Se priporočam ter bilježim z odličnim spoštovanjem
Avugst Škol.

Broj 1300/grmč. 1920

Natječaj.

Kod uprave grada Subotice ima se popuniti:
1.) Jedno mesto **gradskog mašinskog inženjera** u VIII. plačevnom razredu, kojemu ujedno pripada dužnost rukovodjenja gradskim magazinom tehničkog materijala.
2.) Jedno mesto **gradskog arhitekta** u VIII. plačevnom razredu.
Godišnji je prihod za neoženjenog oko 46.000 kruna. Reflektanti neka podnesu svoje molbe najkasnije do 15. okt. 1920, kojoj valja priložiti: a) inženjersku diplomu, b) svjedožbu dosadanje prakse, c) dokaz državljanstva Kraljevstva SHS.
U SOBOTICI, 1. oktobra 1920.

Dr. Sudarević, s. r. gradonačelnik

Ugodna prilika za uvoz
dynamostroj, razpredelbenih desk, orodja iz medij, materijala za napeljavo in instalacijo električnih naprav za svetlobo in silo.
ELEKTROMOTORJI
za industrijska, obrtna in poljedelska podjetja.
Okrogle žage za rezanje lesa za gorivo.
Zahtevajte ponudbe od
„Elektromaschinenbau“
Elektrotehniška in strojna tovarna, Wien I., Bäckerstr. šte. 18 c. Brzjavke: Hochvolt, Wien.

Stroji za orodje
stružnice, vrtnice, freze, shampingnice, ekscentrske, frikcijske in vretenske stiskalnice, brusilna in polirna vretena, kovaška ognjišča, primoži, nakovala.
Stroji za obdelovanje lesa
trakovne žage, prirejevalniki, stroji za oblanje, krožne žage, nihalne žage, frezni stroji, brusilni stroji za nože.
Stroji za obdelovanje pločevine
krožne in škarje za pločevino, okrogli stroji, stanice, mizne škarje.
Orodje za železo in les.
„PRAMAG“ Wien, Obere Augartenstr. Nr 54.
Telephon Nr. 46.147.

Želite li jeftino i pouzdano kupiti:
originalnog 99% tneg bakrenogvitrila; engleskog boraksa, amer. kolofonija, nigrosina i plivačkog kolomasa i druge kemikalije te sirovih produkata, to posjetite našu izložbu od 9 tog do 26 tog listopada o. g. na:
TRČANSKOJ MEĐUNARODNOJ MESI UZOR-NA naša čelja br. 77 Tricster Internationale Muster-messe ili tražite specialne ponude, odnosno posjetite naše prodajne poslovnice u Beču, Trstu ili Budimpešti
„Orient“ Chemische Industrie & Handels A. G.
Wien Trst Budimpešta
I. Fleischmarkt 1 via Mazzini 44 IV. Kralji Pal ul. 9.
Brzjavlj svagdje: **„ORINDUST“**.
Naša zagrebačka i novisadska podružnica nalazi se u osnivanju. Vlastite nabavne podružnice: Berlin, Hamburg, Genova. Tražimo prvotrazredne, dobro uvedene zastupnike. 7480

Impozantna zaloga električnih lestenecv in svetilk.
Instalacijske potrebšćine na drobno in debelo. Cene nizke.
Tovarna: Telefon 43.

Trgovina: telefon 466.

Zavod za tehn. in elektrotehn. naprave
Voinović & Cie.
Ljubljana, Wilsonova c. 22.
Tovarna Glince št. 6.

Prima peronosportske in vinske cevi
s pristnimi platnenimi vložki, la. gumijevu plošču, zaklopnicu, vrvice itd. za vsako uporabo. prvovrstne rdeče plošče za visoki pritisk a la klingerit nudi najceneje z izvoznim dovoljenjem
K. KAFKA & CO.,
Praga II., Mariánská 33.
Brzjavlj: Kalkol, Praga.

Krznarski najnovejši, lastnoročni izdelki,
kakor pelerine, boe, mufl, itd. so v zalogi
Moderniziranje vsakovrstne kožuhovine v najkrajšem času pri
LUDOVIK ROT
krznar, 7146
LJUBLJANA, Gradišče 7 (nasproti dram. gledališča.)

Stavbo in strojno ključavničarstvo, mehaniška delavnica
Oktavian Chromy, Vrhnika
se priporoča za ognjišča najmodernejše oblike, montiranje Dieslovih, bencinovitih motorjev, zračnih kompresorjev, ventilatorjev, strojev za obdelovanje lesa, lokomobil, avtomobilov in njih popravila.

Nepremočljivi dežni plašči iz pristnega angleškega
Waterproof cloth
se dobijo pri tvrdki
A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg šte. 10.

Modni salon
Stuchly - Maške
LJUBLJANA,
Židovska ul. 3, Dvorski trg 1.
Priporočam veliko izbiro najnovejših modelov, svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklece.
Popravila točne in cenovno. Žalni klobuki vedno v zalogi.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

— Brzjavni naslov: Banka Ljubljana. —
Delniška glavnica 50.000.000 — kron.
Stritarjeva ulica šte. 2.
Rezervni zaklad 45.000.000 — kron.
Glavnica z rezervami 95.000.000 — kron.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.
Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju
Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje
vsakovrstne KREDITE